Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 160 (8. 102) ◆ 1992 йил 14 август, жума ◆ Нархи 2 сўм.

1 сентябрь—Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик куни

ШОНЛИ САНАГА

ШУ кунларда ҳамма ерда Ўзбекистонимиз Мустақиллигининг бир йиллик тўйини муносиб кутиб олиш учун яхши кайфият билан меҳнат қилинмоқда. Жумладан, «Учқун» тўқимачилик ва атторлик ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси ҳам бор муаммоларни енгиб ойлик, квартал режаларини ошириб адо этиб келмоқда. Бирлашманинг бадиий гул босиш фабрикаси ҳам йил бошидан баракали ишлаб келаяпти. Бу ерда 28 хил кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилмоқда. Шу йилнинг ўтган ойларида савдо тармоқларига 61 миллион сўмлик, саноат корхоналарининг буюртмаси бўйича 19 миллион сўмлик маҳсулот етказиб бердилар. Бу кўрсаткичлар режадагидан анча кўпдир.

Бу маҳсулотлар ичида рўмол, туфлилар учун ип, турли тасмалар ва резинкаларни кўриш мумкин. Ишчи-хизматчиларни иқтисодий қўллаб-қувватлаш учун кунига овқатланиш ва йўл киралари учун 35 сўмдан пул берилмоқда. Ишчи-хизматчиларнинг санаторийларда дам олишлари учун касаба уюшмаси ҳисобидан арзон йўлланмалар берилмоқда. Хуллас ишчилар моддий томондан қўллаб-қувватланмоқда. Шунинг учун ҳам корхона режалари доимо ортиғи билан бажариб келинмоқда.

Корхонада Дилором Жўраева, Наима Чуйбекова, Мактуба Қудратова, Наргиза Муқимова, Машкура Тўхтасинова каби мусобақа ғолиблари йиллик режаларини Мустақиллик байрамига қадар бажаришга аҳд қилдилар.

Саъдулла СУЛТОНОВ.

Ўзбекистон—Покистон: ҳамкорлик қирралари

ДЕЛЕГАЦИЯ ЖЎНАБ КЕТДИ

ЎЗБЕКИСТОН Республикасининг Президенти И. А. Каримов бошчилигидаги расмий делегацияси 13 август куни Тошкентдан Исломободга жўнаб кетди. Покистон Ислом Республикасига уч кунлик ташриф чоғида телекоммуникациялар, энергетика, ирригация ва сув хўжалиги, транспорт алоқалари соҳасида ҳамкорлик қилишга, шунингдек, сармоя солишни рағбатлантиришга ва ҳимоя қилишга доир ўзаро манфаатли битимларнинг имзоланиши кўзда тутилмоқда.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов Исломободга жўнаб кетиш олдидан Миллий ахборот агентлиги мухбирининг саволларига жавоб қайтариб, Покистон Ислом Республикасига ушбу ташрифнинг муҳимлигини таъкидлади. Мустақил Ўзбекистон Афғонистон, Покистон, Ўрта Осиё республикаларини ўз ичига олган катта минтақада мустаҳкам тинчлик ва хавфсизликни вужудга келтириш учун қатъий ҳаракат қилаётганлиги айтилди.

Шу сабабли Тожикистондаги воқеаларни мазкур минтақада, биринчи навбатда Афғонистонда юз бераётган жараёнлардан ажралган ҳолда баҳолаш мумкин эмас. Тинчлик ўрнатишга Ўзбекистон ўз ҳиссасини қўшмоғи лозим. У қўшнилар билан муносабатларини тенг ҳуқуқлилик, ўзаро манфаатдорлик асосида қуришга тайёрдир. Ҳозирги пайтда дунёдаги вазият шундайки, ҳеч қандай мамлакат бир ўзи олға томон ҳаракат қила олмайди. Бинобарин, бу хусусда иқтисодий ҳамкорлик масалалари биринчи ўринга чиқмоқда. Биргаликдаги саъй-ҳаракатлар билан алоқаларни ривожлантириш, автомобиль йўллари қуриш зарур. Шу йўл орқали юкларни Ҳинд океани соҳилида жойлашган бандаргоҳларга тезда етказиш мумкин бўлади. Алоқаларни ривожлантириш ва йўллар қуриш учун эса тинчлик ва барқарорлик зарур.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган, Хельсинки битимини имзолаган мустақил Ўзбекистон минтақадаги вазиятни меъёрий изга солиш учун бутун кучини сарфлайди. Шу муносабат билан ҳозир Покистон Ислом Республикасига ташриф алоҳида аҳамиятга эга бўлмоқда.

Аэропортда И. А. Каримов ва унга ҳамроҳлик қилаётган кишиларни республика Бош вазири А. Муталов, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат котиби Р. Р. Ражабов, Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Х. Жўрабеков, Тошкент шаҳрининг Ҳокими А. И. Фозилбеков кузатиб қолдилар. Кузатиб қўювчилар орасида Покистон Ислом Республикасининг Тошкентдаги муваққат ишлар вакили Захир Жанжуа бор эди.

(ЎзА).

Ф. Хўжаев номидаги 1-пойабзал фабрикаси меҳнаткашлари томонидан тайёрланаётган оёқ-кийимлар ҳамшаҳарларимизга маъқул бўлмоқда. Сиз суратда ана шу фабриканинг янги тайёрлов бўлими меҳнаткашлари томонидан тайёрланаётган маҳсулотларни кўриб турибсиз.

Андрей Пишненко сурати.

САМИМИЙ ТУЙҒУЛАР

ҲОЗИРГИ кунда Республикамизда покистонлик ишбилармонлар иштирокида қатор фирмалар фаолият кўрсатиб келмоқда. Шулардан бири «Авро—Осиё» фирмасидир. Унга машҳур «Табани корпорейшн» компанияси асос солган. Чет мамлакатларга турли маҳсулотларни ташишда, самолётлар сотиб олиш ёки ижарага олишда, Ўзбекистон халқини халқ истеъмоли моллари билан таъминлашда, маркетинг ва бошқа хизмат турларини кўрсатишда бу фирма Ўзбекистон ва Покистон давлатлари ўртасидаги алоқаларни ривожлантиришга ўз ҳиссаларини қўшмоқда.

«Табани корпорейшн» компанияси иштирокида фаолият кўрсатаётган корхоналардан яна бири бу — «Роялотель» фирмасидир. Бу корхона диёримизда меҳмонхоналар хўжалиги, саёҳат ва туризм соҳалари билан шуғулланади.

Бундан ташқари республикамиздаги қатор корхона ва ташкилотлар покистонлик ишбилармонлар билан алоқа боғлаб иқтисодиётимизни ривожлантириш йўлида ибратли ишларни олиб бормоқдаларки, уларни санаб ўтишнинг ҳожати бўлмаса керак.

Шу ўринда «Оқшом» муштарийларига покистонлик журналист, жамоат арбоби Зоҳир Аҳмад Али билан қилган суҳбатимизни ҳавола этсак. У киши билан бўлган суҳбатимиз Ўзбекистон — Покистон муносабатларида муҳим омил бўлиб хизмат қилаётган Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Покистон Ислом Жумҳурияти Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф жаноблари қўл қўйган муҳим ҳужжатлар, ундан ташқари икки халқ ўртасидаги яхши қўшничилик анъаналари ҳақида бўлди.

— Мен Ўзбекистонда ўн кундан бери меҳмон бўлиб турибман. Тошкент, Бухоро, Самарқанд каби шаҳарларда бўлиб тарихий обидаларни зиёрат қилдим, — деб сўзини бошлади Зоҳир Аҳмад Али. — Аллоҳга шукроналар бўлсинки, Ўзбекистондаги ислом обидалари кўз қорачиғидек сақланаётган экан. Самарқанддаги муқаддас мозорларни зиёрат этиб, ўтган буюк зотлар руҳига Қуръон ўқидим. 70 йилдан зиёда вақт ичида Ўзбекистон Москва таъсири остида бўлишига қарамай, ўз миллийлигини, ғурурини тўла сақлаб қолган.

Аминманки, Ўзбекистон мустақил бўлгач, ўз йўлидан собит қадам ташлабгина қолмай, балки дунёга ўз овози, ўз бойлиги, юритаётган доно сиёсати билан машҳур бўлади.

Яқинда халқингиз ўз мустақиллигининг бир йиллигини нишонлайди. Биз бундан жуда-жуда хурсандмиз. Бизнинг юртимизда ҳам халқимиз ўзбек халқининг, ўзбек биродарларининг бу байрамларини ўз байрамларидек шоду-ҳуррамлик билан нишонлайдилар.

Ўзбекистон ва Покистон муносабатларини янги, юқори поғонага кўтаришда Покистон Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов қўл қўйган тарихий ҳужжатлар муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Бу ҳужжатларда асосан иқтисодий, тижорат, маданият соҳасида ҳамкорлик қирралари режалаштирилган. Давлатлараро умумий ҳужжатлар мухбирларга, бизнесмен ва жамоат арбобларига кенг ҳамкорлик учун қулай шароит яратиб беришларига аминман. Ва шу билан бирга имзоланган ҳужжатлар ҳар икки томон ҳаракати билан ҳаётда амалга оширилишига ишонамиз.

— Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Покистон сафарига сизларда қандай тайёргарлик кўрилди?

— Биз у кишини сабрсизлик билан кутдик. Ҳозир радио, телевидение, газета ва журналларда Ўзбекистон — Покистон дўстлигига бағишланган мақолалар берилмоқда. Кўрсатув ва эшиттиришлар тайёрланмоқда.

Халқларимиз яхши қўшничилик принципларига риоя қилишлари, ҳамкорлик сари дадил қадам ташлаши лозим. Чунки бу ерга келиб бир неча кун ичида шунинг гувоҳи бўлдимки, ўзбекларнинг урф-одати, яшаш тарзи биз покистонликларникига ўхшаб кетади. Динимиз, маданиятимиз бир бўлгандан кейин биз ҳар томонлама фойдали ҳамкорлик қилишимиз, дўстлик ришталарини мустаҳкамлашимиз лозим. Бунинг йўллари жуда кўп. Масалан, сайёҳларни олайлик. У халқларимизга бир-бирини яқиндан билишга, маданиятимиз муштараклигини ҳис қилишда бевосита ёрдам беради. Бундан ташқари ҳар бир покистонлик Самарқанд ва Бухорони, Андижон ва Фарғонани ўз кўзи билан кўришни, у ердаги халқларни биродарим деб бағрига босишни орзу қилади.

Кенг ҳамкорлик истиқболлари ҳақида гапирар эканман, шуни ҳам таъкидлаш керакки, диндорларимиз ўртасидаги алоқаларга ҳам эътибор бермоғимиз даркор. Маълумки, ўзбекистонлик мусулмонлар тез-тез Исломободга келиб туришади. Карочидаги университетда эса ўнлаб ўзбек йигитлари диний ва дунёвий билимларни олмоқдалар. Бу эса ўз навбатида халқларимиз ўртасида ишонч, муҳаббат, меҳр ва биродарлик туйғуларини уйғотади. Бу самимий туйғулар эса ўз навбатида ҳамкорликни ривожлантиришда халқларимиз ўртасида энг муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Ғофир ЖАМОЛОВ.

Ўқувчиларга туҳфа

ҲАР бир катта тантанага ёки тўйга тўёна билан бориш ўзбек халқининг азалий одати. Шундай экан, шаҳримизда истиқомат қилаётган ҳар бир шахс у қайси миллатдан бўлишидан қатъи назар айни кунда шундай орзуда яшамоқда.

Миробод районидаги кўплаб ўқувчиларнинг қувончи янада чексиз. Чунки моҳир бунёдкорларнинг бир гуруҳи шу район ҳудудидан ўрин олган 40-мактабни тўлиқ фойдаланишга тахт қилиб қўйдилар. Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик кунида мактаб калити ўқувчиларга топширилади. 1251 ўқувчига мўлжалланган бу билим масканини бунёд этишда Тошкент қурилиш бош бошқармасининг 159-трестига қарашли бир нечта қурилиш бошқармалари иштирок этишди.

Айнан шу куни Ҳамза районидаги 1571 ўқувчига мўлжалланган 307-ўрта мактабда ҳам очилиш тантанаси бўлади.

Гулзода МАМБЕТОВА.

Обуна—93

ҲАМИША ҲАМФИКР

НУРШОД ойисига юзланиб, нимадир демоқчилигини кутиб турарди. Бу вақтда ойижони қўлидаги газетадан нималарнидир ўқиб бўлгач:

— Ўғлим, газеталар ва журналларга обуна бошланибди, бошқасини билмадиму, лекин «Оқшом»га ёзилиб келгин, хўпми. Биласанку, аданглар ҳам, мен ҳам унинг ошиғимиз.

— Хўп бўлади, ойижон...

Чилонзор район Катта Қозиробод маҳалласида истиқомат қилувчи Зумрат ая Абдуллаева ва Искандар ака Ғиёсовлар оиласи «Тошкент оқшоми» газетасига биринчилардан бўлиб обуна бўлишди. Шу билан бирга келгуси йилда газета саҳифаларида оила, қайнона-келин муносабатлари, болалар тарбияси, донолар бисотидан намуналар, шаҳримизнинг тарихига оид лавҳаларни мунтазам ўқиш истакларини баён этдилар.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

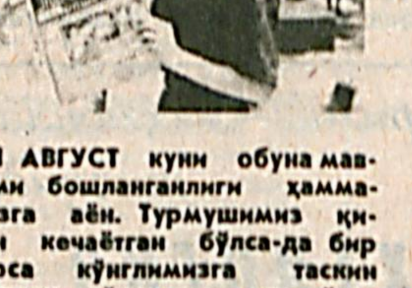

«Тошкент оқшоми» муштарийларига!

1 АВГУСТ куни обуна мавсуми бошланганлиги ҳаммамизга аён. Турмушимиз қийин кечаётган бўлса-да бир нарса кўнглимизга таскин беради: йигирма олти йилдан бери «Тошкент оқшоми» газетасини ўзининг ҳақиқий маслаҳатгўйи деб билган унинг чин муштарийси ўзи севган нашрга обуна бўлиш йўлларини бу гал ҳам ахтариб топиши турган гап! Бунга биз ўтган йилги обуна мавсуми пайтида ҳам, шу йил 1992 йилнинг иккинчи ярми учун газетага қайтадан обунани расмийлаштириш чоғида ҳам яна бир бор ишонч ҳосил қилган эдик. ШУНДАЙ ЭКАН БУ ГАЛ ҲАМ, БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИНИНГ ОҒИР МАШАҚҚАТЛАРИНИ ҲАММАМИЗ БОШИМИЗДАН КЕЧИРАЁТГАН ДАМЛАРДА ҲАМ «ОҚШОМ»НИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАЙДИГАН УНИНГ ҲАҚИҚИЙ МУХЛИСЛАРИ ЎЗ АНЪАНАЛАРИНИ БУЗМАСДАН КЕЛГУСИ ЙИЛГА ОБУНАНИ РАСМИЙЛАШТИРИБ ҚЎЙИШЛАРИГА УМИД ҚИЛАМИЗ. Бинобарин газетага обуна бўлиб қўйсангиз кўнглингиз тўқ бўлади, чунки келгуси йилда ҳам газета дўконларга чекланган миқдорда сотувга чиқади. Обуначилар келаси йилда ҳам газета саҳифаси орқали уларга манзур бўлиб қолган мавзудаги турли-туман мақолаларни ўқийдилар. «Одобнома», «Сиҳат-саломатлик», «Дам олиш оқшомида», «Тарихимизнинг ўқилмаган саҳифалари», «Буюк сиймолар», «Сиз кутган учрашув», «Хориждаги ўзбеклар», «Бир асар тарихи», «02: хабарлар, ҳодисалар», «Чорраҳа», «Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт», «Автоҳаваскор», «Томорқа» ва бошқа рукнлар остида бериладиган материаллар янгича маъно ва мазмун кашф этади. Шунингдек, газета саҳифасидан ҳафталик ойнаи жаҳон кўрсатувлари дастури, тижорат хабарлари, эълонлар, шошилинч эълонлар ҳам ўрин олади.

Хуллас, азиз муштарийлар, ҳафтасига 5 мартадан чиқадиган «Тошкент оқшоми» газетаси чин маънода Сизнинг газетангиз, Сизнинг минбарингиз бўлиб қолади!

Газетанинг обуна нархларини яна бир бор эслатиб ўтамиз:

- **⊙ Бир йилга — 510 сўм.**
- **⊙ 6 ойга — 255 сўм.**
- **⊙ 3 ойга — 127 сўм 50 тийин.**
- **⊙ 1 ойга — 42 сўм 50 тийин.**

Обунага монелик қилинган ҳолларда 33-29-70 рақамли телефонга қўнғироқ қилишни унутманг.

✂

Ф СП—1

Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

"ТОШКЕНТ ОҚШОМИ" 64690

(нашр номи) (нашр кўрсаткичи)

газетасига ОБУНА

обуна сони

1993 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга

(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга

(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

ГАЗЕТАНИ ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

п.в. | жойи

64690

(нашр кўрсаткичи)

"ТОШКЕНТ ОҚШОМИ"

(нашр номи)

обуна	баҳоси	сўм	обуна сони
янги манзилга юбориш	баҳоси	сўм	

1993 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга

(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга

(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Самарқанд аэропорти таъмирлана бошлади. Бу ерда бир ой давомида қарийб 9 миллион сўмлик иш бажарилади. Москвадаги «Аэропорт» илмий-тадқиқот институти ходимлари таъмирлаш ишларини қандай бажарилаётганини назорат этиб турадилар.

⊙ Муборак газни қайта ишлаш заводи Канаданинг «Вестри Ресеч» фирмаси билан ҳамкорлик алоқаларини ўрнатди. Завод ана шу фирмадан бир қанча анализаторлар сотиб олди ва бунинг учун фирма ҳисобига бир миллион доллар ўтказди. Бундай анализаторлар ёрдамида газ таркибидаги олтингугуртнинг 99 фоизини ажратиб олиш мумкин бўлаётир.

⊙ Навоий шаҳар ҳокимининг фармойиши билан ҳокимлик қошида ахборот ва таҳлил бюроси ташкил этилди. Таҳлил бюросининг еттита гуруҳи бўлиб, бу гуруҳ аъзолари ҳар ойда бир марта шаҳар корхоналарида бўлишади, ишчиларнинг кайфиятини ўрганишади, шаҳар ҳокимлигининг режалари билан аҳолини воқиф этишади. Ана шу учрашувларда туғилган саволлар, таклифлар ҳокимликда муҳокама қилинади.

⊙ Ўзбекистоннинг Жиззах вилояти билан Ярославль вилоятининг маъмуриятлари бир-бирлари билан узоқ муддатга мўлжалланган ўзаро манфаатли ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани имзолашди. Ҳар икки вилоят маъмуриятлари Ўрта Осиёдан Волга дарёси соҳилига, аввало Ярославль тўқимачилик корхоналари учун жуда зарур бўлган пахта, ипак, шунингдек, гўшт, сабзавот, жун ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари юборишга келишди. Ярославлдан эса моторлар, шиналар, нефть маҳсулотлари, ёғоч-тахта юборилиши ҳақида келишиб олишди.

⊙ Қорақалпоғистон Республикасининг Беруний районидаги 17-ҳунар-техника билим юрти қошида ҳунармандлар, мелиорация техникаси лицейига айлантирилди. Бу ерда ўқиш икки босқичда олиб борилади. Пухта тайёргарликдан ўтган мутахассислар лицейни тугатгач, ўзаро келишувга мувофиқ Тошкент олий ўқув юртларига киришлари мумкин.

⊙ Бухоро вилояти маҳаллий саноат бошқармаси қошида қимматбаҳо металлдан маиший заргарлик буюмлари тайёрлайдиган цех иш бошлади. Тошкентдаги «Орбита — Сервис» корхонаси уни зарур асбоб-ускуна ва дастгоҳ билан таъминлади.

⊙ Андижон районидаги таъмирлаш заводи жамоаси автомашина аравачаларини ишлаб чиқара бошлади. Янгича тормоз тизими билан жиҳозланган бу аравачалар ярим тоннагача юк торта олади.

⊙ Тошкент вилоятининг Бўстонлик районидаги Искандар қишлоғида йилига 50 миллион дона шиша идишлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган завод қурилиши бошланди. Қурилиш ишларини келаси йилнинг охирларида тугаллаш кўзда тутилган.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг «Фан» нашриётида «Ўзбекистон халқлари тарихи» номли қўлланманинг биринчи жилди китоб бўлиб чиқди. Ўн жилддан иборат бўладиган бу қўлланма халқимиз тарихининг бизга номаълум кўпгина саҳифаларини очиб беради.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Тожикистон парламентининг фавқулодда сессияси Президент Раҳмон Набиевга илгари берилган фавқулодда ваколатларни қайтариб олди. Олий Кенгаш аъзолари Раҳмон Набиевнинг ваколатларидан фойдаланмаганлигини таъкидлаб, мамлакатдаги Президент бошқаруви тизимини бекор қилдилар.

⊙ Ишончли манбалардан маълум бўлишича, Россия Федерациясида давлат маслаҳатчиси лавозими «Россия Федерацияси Президентининг маслаҳатчиси» лавозими деб ўзгартирилди. Россия Президенти ўз маслаҳатчиларини тайинлайди.

⊙ Красноярскдаги тоғ-кимё комбинатида бунёд этилган конвейердан рангли тасвирдаги «Самсунг» телевизорларининг дастлабки туркуми тушириб олинди. Йил охиригача комбинат шундай телевизорлардан 12 мингтасини ишлаб чиқаради.

⊙ Россия Бош прокурори В. Степанков Германиянинг «Шпигель» газетасига берган мусоҳабасида ГКЧП аъзолари устидан бўлажак суд қачон бўлиши ҳақида аниқ маълумот бермади.

ХОРИЖДА

⊙ Ҳиндистонга ташриф буюрган Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Шавкат Йўлдошев бошчилигидаги Ўзбекистон парламенти делегациясини 12 август куни парламент Раиси Шивраж Патил ва парламент аъзоси Ғулом Наби Озод қабул қилдилар.

⊙ Вильнюсда Литва ва Россия давлат делегацияларининг икки кун давом этган музокаралари бошланди.

⊙ Парижда Россия элчихонасининг маслаҳатчиси Виктор Ошченко хотини ва икки боласи билан бирга ғойиб бўлди. Ҳозирги вақтда у оиласи билан Англияга турибди.

⊙ Польшадаги курортларда ўрмонларда ёнғинлар келиб чиқди. 3 минг гектардан ортиқ ўрмон ёниб кетди.

1 сентябрь— Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик куни

Ҳамма каби «Учқун» тикувчилик-атторлик ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳам Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик кунига қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Корхона ишчи ва хизматчилари шу кунгача 48 мингта мустақиллик тамғаси туширилган рўмолча ҳамда шарфларни ишлаб чиқарди.

СУРАТЛАРДА: муҳандис Г. Бирмагамбетова ва корхона бош директорининг муовини Б. Исожонов тайёр маҳсулотнинг сифатини кўздан кечирмоқда. Муҳайё Миразизова ва Муҳаббат Эшонхўжаева эса мустақиллик тамғаси босилган рўмолчалари билан.

Рустам Шарипов суратлари.

ОЛАМГА КЎЗ-КЎЗ ҚИЛГУДЕК ЎЛКА

Ўзбекистон халқ шоири Эркин ВОҲИДОВ билан суҳбат

— Эркин ака, Ўзбекистон истиқлолнинг бир йилини босиб ўтмоқда. Шу қисқа фурсатнинг сарҳисоби ҳақида нималар дейиш мумкин?

— Мустақилликни бамисоли ғойибдан келган бахт каби қабул қилдик. Оламни ларзага солиб турган «Қизил империя»нинг бу қадар тез, жангу жадалсиз қулаши мисли кўрилмаган ҳодиса. Биз шу жараённинг ичида яшаётганимиз учун улкан ўзгаришларни ҳис қилмаслигимиз мумкин. Тарих кейинчалик бу даврнинг ютуқлари ва камчиликларини ўрганиши муқаррар. Истиқлолга бир йил тўлмоқда. Ҳали онгимиз, руҳимиз — асрлар мобайнида асоратга ўрганган руҳиятимиз мустақилликка росмана кўниккани ҳам йўқ. Бу кунларнинг масъулиятини, олдиндаги довонларнинг паст-баландини тасаввур қилиб ҳам улгурмадик. Аммо, бир нарса аниқ. Халқимиз мустақиллик шароитида ўз қадр-қимматини, инсонлик ғururини топишга уринаяпти. Бизни 140 дан ортиқ мамлакатнинг тан олгани оддий маълумотдай туюлади. Беш йил илгари буни ҳатто тасаввур ҳам қилолмасдик. Мустақилликнинг тўнғич йилидаги ютуқларимиздан бири жаҳон ҳамжамиятида топаётган ўрнимиз деб ўйлайман. Ҳар қандай мустақил давлат ўзи ташкил топган дастлабки йилларда оғир синовларни бошдан кечиради. Бу ҳатто можароларга, қонтўкишларга олиб келади. Шукурки, Ўзбекистонимизда катта қийинчиликларга қарамай, ҳамма ўз иши билан машғул, тинчлик-осойишталикда яшамоқда. Буни дастлабки йилимизнинг катта ютуғи деб айтсак арзийди.

Дунё ўзбекнинг кимлигини танимоқда. Шарқу Ғарбга дарвозаларимиз кенг очилаяпти. Бир янги рўзғорни оёққа қўйиш қанчалик мушкул. Ўзбек халқининг бугунги авлоди зиммасига юртни юрт қилиш, уни забунликдан тараққиёт йўлига олиб чиқиш, ватаннинг сиёсий, иқтисодий, маданий-мафкуравий тизимларини қуриш каби вазифалар тушди. Тарих ҳукми шу бўлди. Шундай ҳаёт, шундай курашлар, шукуҳлар бизга насиб этди. Бунинг учун яратганга шукурлар бўлсин.

— Ўзингизга маълумки, собиқ империядан бизга жуда оғир мерос қолди...

— Шу пайтгача бизни марказ идора қилган. Бутун тизим, юқорида раҳбарлар бор-ку, менга нима, қабилида иш юритган. Бутун хафагарчилигимизу хурсандчилигимизни, даъвоимизни ҳам шуларга айтганмиз. Биз машинанинг бир мурвати бўлганмиз. Шу нарса ҳаммамизнинг онгимизга сингдирилган. Бундан буён бозор иқтисодиёти деб аталган жамият яшаш тарзимиз бўлади. Бу жамиятда бойлигимиз бойлик бўлади, маънавиятимиз маънавият бўлади, ўзлигимиз ўзлик бўлади. Кичкинагина бир мисол: Ўзбекистон мустақил бўлганидан кейин шахматчиларимиз жаҳон турнирида қатнашиб иккинчи ўринни олишди. Шахмат ишқибози сифатида менинг бошим осмонга етди. Иттифоқ таркибида бўлганимизда бизнинг олимларимиз, спортчиларимиз, иқтисодчиларимиз ўрис олимлари, спортчилари ва иқтисодчилари соясида кўринган эмас.

Ўзбек дунёнинг ҳеч бир ерида хор эмас. Ўзбек қадимдан савдо маданиятини, иқтисодиёт маданиятини, борингки, ҳамма соҳаларни пухта эгаллаган халқ. Бу бизнинг дунёга тез қўшилишимизга ёрдам беради.

— Истиқлолни мустаҳкамлашимиз учун кўпроқ нималарга эътиборни қаратсак маъқул бўларди?

— Шу кунларда истиқлолнинг тақдири учун қайғурмаётган фарзанд бормикин? Давра гурунгларидан тортиб энг олий мажлисларгача ҳамманинг муҳокамасида шу савол: қайси йўлдан борамиз? Туркия, Қурия, Хитой моделлари хусусида кўп гапирилди. Ишончим комилки, бизнинг бетакрор ўз моделимиз бўлади. Мен бу ўринда табиий бойликлардан ҳам кўра ота-боболаримиз қолдирган маънавий бойликларни назарда тутаман. Бойлик инсонни бузади, дейдилар. Йўқ, бойлик инсонни улуғлайди, олижаноб қилади. Фақат маънавият йўқ ерда қалб бойлиги, юксак онг ва тафаккур бўлмаган жойда бойлик разолатга етаклайди. Биз яшаган коммунистик жамиятда қанчалик қўполлашиб қолганимизни ташқи дунёга чиқиб сездим. Ўзбекка хос самимият ва саховат хорижлик юртдошларимизда сақланиб қолган экан. Ҳали ҳам бу фазилатлар қисман сақланиб қолгани бизнинг бахтимиз. Шу бойликлар билан биз кўп нарсаларга эришамиз, деб ўйлайман. Ҳар қандай мамлакатнинг бойлиги унинг зироати, конлари, саноати эмас, балки билим ва ҳунар эгаси бўлган комил инсонлардир. Агар гап фақат заминда бўлса, дунёда энг бой юрт — Шри Ланка, энг камбағал юрт — Япония бўларди.

— Халқимиз чинакам сабр-тоқатли, инсоф-диёнатли. У оғирчилик бўлса-да, мустақилликни ёқламоқда. Бир куни ҳаммаси яхши бўлиб кетади, деб ишонмоқда.

— Ривоят бор. Худои таоло оламдаги жами халқларга навбати билан ер улашадиган бўлибди. Ўзбек ўша вақтда ҳам камтарин ва сертавозе экан. Ҳаммага: «Қани, қани марҳамат, сиздан бўлсин, сиз олинг», деб навбатнинг энг охирида қолибди. Тангри депти: «Эй, ўзбек, қаёқда эдинг, ер тақсими тамом бўлди, энди кечикдинг!». Ўзбек қуллуқ қилиб айтибди: «Эй Парвардигор! Сен мени марҳаматли бўлишга ўргатдинг. Мен барча бандаларингга йўл бериб, сенинг ҳузурингга охирида келдим». Худои таолонинг чеҳраси очилиб, ўзбекнинг ҳимматига муносиб марҳамат қилибди: «Эй, бандам, — депти у, — сен саховатпеша экансан, энди сенга ўзим учун захирада тутганим жаннатмонанд ерни берай». Шундай деб ўзбекка икки дарё оралиғидаги заминни берибди.

Бизни ўз юртимизда эрксизлик эзиб қўйди. Ким яхши — камбағал яхши, йўқсил яхши. Тегирмоннинг парраги сувнинг энишига қурилади. Сувни қамчилаб юқорига олиб чиқилмайди. Пастга қараб оқаётган сув ҳам тегирмонни юргизади, ҳам экинни суғоради. Биз яшаган собиқ жамият буни англаб етмади.

— Юртимизнинг келажагини ҳаммамиз ҳар хил тасаввур қилаяпмиз, сизнингча, унинг тараққиёти нималарга боғлиқ?

— Биз — ёзувчилар, олимлар, зиёлилар истиқлол мафкурасини яратишимиз керак. Тўғри, шу пайтгача ҳаммамиз мафкура жиловлаган тузумда яшаб келдик. Аммо мутлақо мафкурасиз жамиятда яшаш ҳам мумкин эмас. Диний эътиқод ҳурматини жойига қўйган, уни ҳар биримиз юракда сақлаган ҳолда дунёвий жамият қуришимиз керак. Истакларимдан бири — хусусийлаштиришни тезлаштирсак. Лекин уни пухта ўйлаб, ҳамма томонини ҳисоб-китоб қилиб амалга ошириш лозим. Бундан ташқари Ўзбекистоннинг келажак тараққиётини назарда тутиб «ғоялар сандиғи»ни ўйлашимиз керак. Бутун матбуотда олимлар, иқтисодчилар, зиёлилар айтаётган қимматли фикр-мулоҳазаларни йиғадиган «сандиқ» бўлиши керак. Бу фикрлар ким томонидан, қайси партия томонидан айтилаётганидан қатъи назар, ҳисобга олиниши керак.

Ўзбек ҳеч қачон тор дунёга сиғмаган. У яралишидан кенг феъл билан, тантилик билан, орзу-ҳаваслар билан эгиз яралган. Ўғил учун иморат қилиш, қиз учун сеплар йиғиш, тўйлар қилиб, меҳмонлар чорлаб яйраш унга азалий удум бўлган. Ўзбекнинг сарлочин ўғлонларига парвоз керак. Илмда ҳам, ҳунарда ҳам, тижоратда ҳам. Улар ўз қанотларида ўзбек довруғини кўкларга кўтаражак...

Абдумажид АЗИМОВ суҳбатлашди.

* Ҳар тўғрида

⊙ Француз ғоршуноси Паскаль Барри Сен Бре яқинидаги ерда 113 кун истиқомат қилгач ниҳоят ёруғликка чиқди. Унинг бу тадқиқоти киши ўзини одатдаги шароитдан маҳрум бўлганда ўзини қандай ҳис қилишини аниқлашга имкон берди.

⊙ Американинг Индиана штатидаги Миллтаун шаҳарчаси аҳолисининг оддий қарағай дарахтига турли оёқ кийимларини илиб қўйишдан мақсадлари нима экан. Балки эртаклардаги ўсувчи пойабзаллар дарахтини кўргилари келгандир.

ТАСС суратлари.

Тошкент тарихига янгича назар

ЧИНГИЗХОН УЛУСЛАРИ

ХОРАЗМШОҲЛАР давлати ниҳоятда улкан ва қудратли эди. У Амударё пасттекислигида жойлашиб, қумлар билан ўралган улкан воҳани ўз ичига олган эди. Ўрта Осиёдан ташқари Хоразмшоҳларга Афғонистон ва Эроннинг шимоли-шарқ қисми бўйсунарди. Хоразмнинг Волгабўйи, Киев Руси, Ҳазардаги кўчманчи қабилалар, Хитой ва Мўғулистон билан савдо алоқалари мустаҳкам эди. Савдо-сотиқ Хоразмшоҳ алоҳида ғамхўрлик кўрсатадиган соҳа эди. Хоразмшоҳ Текеш барча савдогарларга адолат билан муносабатда бўлиш, савдо ишларига ҳалал бермаслик, уларни зўравонлик ва босқинчилардан ҳимоя қилиш ҳақида фармон чиқарган эди. Чунки савдо-сотиқ, олинаётган ўлпонлар Хоразмга ҳадсиз бойлик олиб келаётган эди.

Шарқдан янги даҳшат бош кўтарди. Марказий Осиёнинг поёнсиз чўлларида XII аср охири ва XIII аср бошларида қудратли мўғул давлати дунёга келган эди. Унинг таркибида ойрот, маркит, бурят, найман, барлосларнинг қабилалари бор эди. XII аср охирида есучай уруғидан бўлган Темучин татарларнинг катта қабиласини бўйимперияси ташкил бўлгунга қадар мўғулқабилаларини бирлаштиради. 1206 йили эса барча қабилаларнинг қурултойи унга «Денгизхон» — «Уммонлар султони» унвонини берди ва Мўғулистоннинг буюк хони этиб сайлади. Бунгача, яъни Чингизхон (бошқа халқлар Денгизхонни шундай атаганлар) империяси ташкил бўлгунга қадар мўғуллар қашқар уйғурларини бўйсундирган, улардан ёзувни ўзлаштирган эдилар. Лекин уларнинг ўртасида саводлилар кам эди. Чингизхоннинг ўзи эса ҳаётининг сўнгги йилларигача на ёзишни, на ўқишни билган. Лекин бу қудратли хонга яхши уюшган ва қуролланган армия тузишга ҳалал бермади. Унинг армияси қаттиқ қонунлар асосида ташкил топган эди. Мабодо бир жангчи қочиб кетса ўнтаси, ўнтаси хизматдан қочса юзтаси ўлдирилар эди. Ҳар бир жангчи бошқаларга кўз-қулоқ эди.

Чингизхон давлати савдо йўллари ўтган барча юртларни ўз қўлида маҳкам ушлашга ҳаракат қилар эди. Қудратли ҳарифнинг пайдо бўлиши Хоразмшоҳнинг жаҳонгирлик орзусини йўққа чиқарди. Чингизхон Хитойдан ўзининг 600.000 кишилик армияси билан Мовароуннаҳр чегараси сари силжиб кела бошлади.

Эрон, турк, араб тилидаги манбаларда шу пайтгача номаълум бўлган бу даҳшатли халқнинг Хитойдан чиқиб, Туркистон сари келаётгани ҳақида маълумотлар бор: «...ушбу сафарда от туёғидан чақнаган учқунлар ҳар томонларга сачрар эди, ёвузлик барчага баробар эди, у барча қишлоқларга шамол қувган булутдек ёпирилиб келар эди».

1218 йилда ҳозирги Қозоғистон ҳудудида Хоразм қўшинларининг мўғуллар билан илк тўқнашуви бўлиб ўтди.

Ўрта Осиё ҳудудини босиб олиш учун Чингизхон ўз қўшинларини бир нечта қисмга бўлди. Асосий кучларга ўзи бош бўлиб, Мовароуннаҳрнинг сиёсий ва диний маркази Бухорони забт этишга юрди: катта ўғли Жўжига Хоразм пойтахти Гурганжни босиб олишни буюрди; Чиғатой ва Угэдейга эса Сирдарёнинг юқори ва қуйи қисмидаги шаҳарларни, шу жумладан Тошкентни, тормор этишни топширди.

Тошкент минтақаси манбаларда Бинкент шаҳри ўзини қаттиқ ҳимоя қилгани сабаб эсланади. 5 минг кишилик мўғуллар отряди Алакной қўмондонлигида Шош вилоятига бостириб кирди ва Бинкентни қамал қилди. Уч кун давом этган қаршиликдан сўнг, мўғуллар шаҳарни ҳоки туроб қилди. Шу кундан бошлаб Бинкентнинг сиёсий-иқтисодий аҳамияти борган сари пасая бошлади.

Шаҳарни забт этишда мўғуллар ўзлари яхши кўрган усулни қўллашди. Бу усулни улар бошқа шаҳарларни забт этганда ишлатишган эди. Бу ҳақда Чингизхоннинг замондоши хитой Мэнхун ёзади: «Улар катта шаҳарларни истило қилишда дастлаб кичик, ожиз қўналғаларга ҳужум қилиб, аҳолини асир оладилар. Уларга ўтин, тош, кесак, хашак кўтартириб шаҳар сари ҳайдайдилар. Шаҳар атрофидаги каналларни шу тариқа тўлдириб текислаб ташлайдилар». Тошкент чекига ҳам мўғуллар забт этган шаҳарларнинг қора куни тушди...

Шундай қилиб Ўрта Осиё бепоён Чингизхон империяси таркибига кирди. Чингизхон уни уч улусга бўлиб, ўғилларига берди. 1227 йилда Тошкент Чиғатой ҳукмронлик қилган Жанубий Олтойдан Амударёгача, Самарқанддан Шарқий Туркистонгача бўлган ҳудуд қаторига киритилди.

Мамлакатни забт этгач, мўғуллар уни маҳаллий халқдан чиққан ноибга бошқариш учун топширар эдилар. Чиғатой улусида бундай одам савдогар Маҳмуд Ялавоч эди. Унинг ихтиёрида бошқонлар қўмондонлигидаги мўғул отрядлари бор эди. Бошқонлар мўғуллар маъмуриятидаги асосий куч эдилар. Бошқонлар аҳолини рўйхатга олардилар; ўз вақтида солиқ йиғардилар; қўшинга маҳаллий эркаклардан жангчи танлардилар; хат-хабар ташийдиган бекатлар қурардилар; таъмирлардилар, кўприк, йўл тиклардилар, шунга ўхшаган ишларни бажарардилар. Чунки мўғуллар Мовароуннаҳр халқига чексиз кулфат келтиргандилар: шаҳарлар вайронага айлантирилган, аҳоли қириб ташланган, суғориш иншоотлари вайрон қилинган, боғлар саҳроларга айланган эди.

Барибир мўғуллар истилоси Ўрта Осиёнинг сиёсий-иқтисодий ривожини бутунлай тўхтатиб қўймади, секинлаштирди, холос. Аста-секин бўлса ҳам қишлоқ хўжалиги ривожлана бошлади, шаҳарлар қад ростлай бошлади. Савдо-сотиқ ишлари ривожлана бошлади. Мўғулларнинг кўчманчи уруғлари ўтроқлашиб, маҳаллий аҳолининг маданиятига ўргана бошлади. Мўғул ҳукмдорлари номидан шаҳарларда тангалар зарб қилина бошлади.

Лекин мўғул хонлари маҳаллий аҳоли билан ҳамма вақт ҳам тил топиша олишмасди. 1238 йилда Маҳмуд Ялавоч Чиғатой билан бўлган тўқнашувдан кейин, ватанини ташлаб кетишга мажбур бўлди. Унинг ўрнига ўғли Мақсуд Ялавоч ноиб этиб тайинланди. У XIII асрнинг 90 йилларигача шу мансабда турди ва хўжаликни тиклашда мислсиз ишлар қилди.

Мўғуллар кўчманчи халқ бўлгани учун ҳам Тошкент минтақасидаги ҳосилдор, шудгор қилинадиган ерларнинг кўп қисми яйловга айлантирилди. Ўзаро урушлар ҳам кўплаб ҳосилдор ерларни батамом ишдан чиқариб, хароб қилди.

1260 йилда Чингизхоннинг невараси Хубилай мўғул давлатининг пойтахтини Қорақумдан Пекинга кўчиради. Шундан бошлаб собиқ империянинг бўлиниши — мўғулларнинг уч мустақил давлатга ажралиш жараёни авж олади. Қипчоқ даштларида мўғул-татарларнинг бирлашган давлати Олтин Ўрда барпо этилди. Ўрта Осиёнинг катта қисмини Чиғатой давлати эгаллади. Арабча «Мовароуннаҳр» сўзи энди «Чиғатой»га алмаша бошлади. Учинчи давлат — улус Хулагунлар давлати мўғулларга бўйсунган Эрон, икки дарё оралиғи, Кавказ ортигача чўзилган эди. Бу уч мўғул давлати ҳам кўп миллатли эканини таъкидламоқ жоиз.

1264 йилда Чиғатойнинг набираси Муборакшоҳ мўғул шаҳзодалари орасида биринчи бўлиб исломни қабул қилди. Ўзининг аҳволини яхшилаш учун бу сулола исломни тарғиб этишда кўмаклашди ва мусулмон руҳонийларни солиқ, тўловлардан озод қилди.

Барибир мўғуллар орасидаги ўзаро уруш-жанжаллардан аҳоли азият чекарди. Фикримизга Бароқхон ва Муборакшоҳ ўртасидаги уруш мисол бўла олади. Муборак Оҳангароннинг ҳокими эди. Унинг акаси бўлган Бароқхон унинг ерларини босиб олди, қариндошини эса ҳибсга олиб, улуснинг ягона ҳукмдори бўлиб олди. Чиғатой тахтига янги даъвогар — Хайду пайдо бўлди. Бароқхон жуда кўп ерларни босиб олган Хайдуга қараганда тезроқ ҳаракат қилиб, Тошкентга кириб олди ва унинг лашкарини Сирдарё соҳилида кутиб турди. Тарихчи Рашидиддиннинг хабар беришича биринчи жангда Бароқхон ғолиб бўлган. Иккинчи жангда эса Хайду ўз рақибини тор-мор қилади. Охир-оқибат уруш чўзилиб кетишидан чўчиган Хайду сулҳ тузишни таклиф этади. 1269 йилда қурултойда ҳудуднинг катта қисми Бароқхонга берилади, бошқаришни эса Хайду томонидан белгиланган ноиб Мақсудбекка топширилади.

1270 йилда исён кўтарган шаҳзодалар билан Бароқхон ўртасида Тошкент остонасида жанг бўлиб ўтади. Бароқхон шаҳзодаларни мағлубиятга учратади. Лекин ўзи ҳам, қўшини ҳам хароб ҳолга келади. Бундан фойдаланган Хайду унинг қўналғасини қамал қилади. Бароқхон тўсатдан вафот этади. Чиғатой улусига Хайду бош бўлиб қолади.

Муборак ЮНУСХЎЖАЕВА,
Георгий НИКИТЕНКО,
тарих фанлари номзодлари.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!
ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТЎЛҒАЗИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели, албатта, бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ ЎРТОҚЛАР!

Газета ва журналларга обуна варақчасини сиёҳли ручкаларда хатосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби, исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақчасидаги «ПВ-Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлинмалари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлғазади.

Шаҳримиз—меҳмонлар нигоҳида

ПОЙТАХТИНГИЗ МАФТУНКОР

МЕНИНГ исми-шарифим Аркадий Савельев. Шаҳрингиз ҳақида Приморье ўлкасида яшасамда кўп илиқ гаплар эшитардим. Айниқса, юртингиз вакилларининг Барселонадаги чиқишлари жаҳондаги озми-кўпми, шов-шувга сабаб бўлгандан кейин 2 минг йиллик тарихга эга шаҳарни кўриб келиш истаги туғилди. Хотиним Ксения билан таътилга чиққанидан сўнг . ҳеч иккиланмай Тошкентга йўл олдик, янглишмаган эканмиз. Мана, бугун шу «Меҳрибон» номли истироҳат боғида дам олаяпмиз. Биласизми, бу боғда кун бўйи ҳеч қаерга чиқмай мириқиб дам олиш ва зерикиб қолмаслик мумкин экан. Қизим Таняда дорбозларнинг чиқиши зўр таассурот қолдирди. Маниладаги жаҳон шахмат Олимпиадасида юртингиз шахматчилари бежиз иккинчи ўринга сазовор бўлмаган эканлар. Бу ерда 200 тача шахмат ишқибозларининг дона суришини кўриб жудаям хайратга тушдим. Вокал чолғу дастаси ашуласини тинглаб, рақсга тушаётган ёшларни кўриб қувонмай бўладими? Бизнинг шаҳарда ёшлар куппа-кундузи йиғилиб бундай тадбирлар ўтказмайдилар, фақат кечқурунлари дискотекаларда маданий ҳордиқ чиқарадилар. Сизларда эса шундай иссиққа қарамай пешинда ҳам ёшлар учун фаол дам олиш тадбирлари ўтказилар экан. «Тошкент — нон шаҳри» деган гапни яна бир бор эсладик. Шахсан ўзимга мампар деган таом жуда манзур бўлди. Шаҳрингизда бундай истироҳат боғлари жуда кўп экан. Энг кераклиги шаҳарликларнинг чеҳрасида бу одамларнинг бахтиёр яшаётганликларини пайқаш қийин эмас. Яна шуниси қувонарлики, шаҳар аҳолиси кўп миллатли бўлса ҳам аҳил яшашаркан. Тошкент чин маънода дўстлик шаҳридир. Сўзимнинг охирида мен 2000 йилги ёзги Олимпиада ўйинларига даъвогар тошкентликларга бу йўлда омад тилаб XX асрнинг охирги йилида бу улкан анжуманнинг шаҳрингизда ўтказилишига эришишингизни тилайман. Насиб қилса бизлар ўшанда ҳам келамиз. Биз, приморьеликлар шаҳрингизни чин маънода севиб қолдик.

Саид АЗИЗ ёзиб олди.

МУСТАҚИЛЛИК • ТИНЧЛИК • ҲАМКОРЛИК
ЎЗБЕКИСТОН
1992 • 1 сентябрь

* *Хориждаги ўзбеклар*

Абдуворис КАРИМИЙ:

«ПОКИСТОНЛИКЛАР ҚАЛБИДА ЎЗБЕКИСТОНГА МУҲАББАТ БОР»

Одатда бировни излаб топиш, гарчи у сизга яқин бўлса ҳам, гоҳида жуда қийин бўлади. Абдуворис Каримий — Покистонда яшаётган ҳамшаҳримиз билан дийдорлашишимиз ҳам анчайин чўзилди.

— Ўзлари Тошкентдамилар? — охирги қўнғироқ қилганимда сўрадим,—тағин кетиб қолган бўлмасинлар Покистонга?!

— Йўқ, шу ердалар, — деди бир аёл, — қизларини турмушга бериш тараддудидалар. Шунга елиб-югуриб дегандай. Ўзбекнинг тўйини биласизку... Сиз Абдувоҳид ўғлимнинг ўртоғи Шуҳрат айтган кишимисиз?

— Ўша, ўша кишиман. Абдуворис Каримий қаерда турибдилар?

— Бизларникида, — деди аёл, кейин дарров тўғрилади: Мен Абдуворис аканинг сингиллари бўламан, Марҳаматхон.

— Кўришишим жуда зарур эдида, — дедим умидсиз кайфиятда,— бўлмаса бундоқ қилсак. Тўй ташвиши билан деяпсиз, ҳойнаҳой рухсат сўрасам ҳам, у киши учрашишга розилик бермас. Эрталаб бораман. Фақат қайси манзилда яшайсизлар, айтсангиз бас.

— Майли, — деди Марҳамат опа. — Баҳодир кўчаси, 17-уйда турамиз. Тўй ҳам шу ерда бўлади. Эрталаб келсангиз келақолинг. Мен акамга айтиб қўяман.

Рўпарамда ўтирган оқ-сариқдан келган, истараси ниҳоятда иссиқ кишига қараб, ўйга толаман: нечук бу ҳамшаҳрим хорижда истиқомат этишга азму қарор қилди? Нима шунга мажбур этган экан? Покистонда қандоқ умр кечирди экан? Ўзи ҳеч аввалроқ Тошкентга келганми?

— Сизни нима қизиқтиради, марҳамат сўранг, — деди Абдуворис Каримий.

— Ҳаммани бирдек қизиқтирадиган бир савол: хорижга қандай қилиб бориб қолгансиз? Мени узр этинг, лекин ҳаётингиз осон кечмаган чоғи.

— Ҳа, бошга тушганини кўрдик. Ўзим дўхтурман. 1940 йилда армияга чақирилдим. Яна ҳам аниқроғи ўша йил 4 февралда. Тўғри Финляндияга олиб боришди бизни. Финлар билан уруш тамом бўлгач, қарангки, иккинчи жаҳон уруши бошланиб қолди. Белоруссияда Барановичи, Новогрудок шаҳарларида жанг қилдим. Асирга тушдим.

— Асирга тушдим! Ўз ихтиёрингиз биланми ёки?..

— Ким ўз ихтиёри билан асирга тушади? Қуршовда қолдик. 1944 йилгача Польшадаги Варшава, Вроцни шаҳарларидаги ҳарбий лагерларда бўлдим. Икки йил уқубат кўрдим. Ниҳоят бизни Беньешивлга яқин келтиришди. Дўхтур эмасманми, шу ердаги шифохонада ишлай бошладим. Шароит ҳар ҳолда яхши.

Шу орада Туркистон Миллий Қўмитаси тузилди. Машҳур Саидкаримбойнинг ўғли Саидмаъруф Каримийнинг дараги чиқиб қолди. Жуда билимдон эди. ТошМИга бирга имтиҳон топширган эдик. У қулоқ, томоқ, бурун бўйича дўхтур эди. Буни қарангки, у ҳам Туркистон Миллий Қўмитасида ишлар экан. Мени топиб, 1944 йилда Берлинга олиб борди. Қўмитанинг сиҳат бўлимида ишлай бошладим. Муҳожирлар учун немис тили ўргатадиган институт бор экан. Немис тилини ўргандим. «Берлинбух» шифохонасида ишладим.

Урушнинг охири кўриниб қолди. Бизни, 50—60 кишилик бир гуруҳни Қўмитадагилар Ғарбий Германияга жўнатди. Гуруҳга фон Ольсен бош, мен унга ўринбосар эдим. 1947 йилгача Хонстер деган шифохонада ишладим.

— Асирликда кўплаб ватандошларни кўргандирсиз?!

— Кўрганим билан ҳаммасини эслаб қололмайманку. Мени Берлиндан Польшага туркий халқлардан асирлар бор бўлса уларнинг аҳволи билан танишгани юборишган эди. Польшадаги лагерларнинг аҳволини кўриб рапорт беришим керак. Саманкамф деган жойда бир йигитни кўриб қолдим.

— Ака, бу ерларда ўлиб кетмай, мени қутқаринг, шоирман, китобларим чиққан, — деб қолди. Қайтганимда айтувдим, уни лагердан озод қилиб олиб келишди. Номи Уйғунмиди, Туйғунмиди билмадим.

Асирликда тоғаваччам Собир Муборакни ҳам топдим. Отаси қулоқ қилинган, бизнинг Тошкентдаги боғда бир муддат яшириниб юрган эди.

Ёш врачларни Германияга юборишяпти деган гап оралаб қолди. Мен кетишга қарор қилдим. «Сен борақол», — деди Собир Муборак. Кетаяпману қилган ишим ўзимга таъсир қилди: у-ку мени тиф дардига мубтало бўлганимда парвариш қилганди. Мен бўлсам уни ташлаб кетяпман. Ўз-ўзимга ваъда бердим: агар тақдир насиб этиб, мен у билан учрашсам сира ташлаб кетмайман...

Буни қарангки урушдан кейин яна бирга ишладик...

— Урушдан кейин Ватанга қайтишни ўйламадингизми, Абдуворис ака? Ҳар нима қилганда ҳам Тошкентда туғилиб ўсгансиз...

— Ватанга меҳрим юрагимда эди. У ёқда ота-онам бор ахир. Бир неча марта қайтиш учун отландим. Собир Муборакка айтган эдим у:

— Мен бормайман, — деди.

— Нега?

— Отамни қулоқ қилиб, ўлдиришган. Мен у юртга қайтиб бормайман, — деди.

Кетай десам, ўзимга ваъда берганман: ташлаб кетолмайман. Бу ёқда яна гап-сўзлар ҳам қўзғалиб қолди: асирларни чегарада отиб ташлашаётганмиш, ҳибсга олишаётганмиш. Ҳамма ҳайрон. Нима қилишимизни билмаймиз. Охири Собир Муборак ерлик деҳқоннинг машинасини олиб келди. Машинада мен, Собир Муборак, урушдан аввал НКВД ходими бўлган бир йигит учовлон қочдик. Блефельд деган шаҳарга бориб, меҳмонхонада яшадик. Савдогарчилик қилдик. Бир амаллаб қорин тўйғаздик.

Бир неча бор Ватанга қайтиш учун отландим. Ҳар сафар Собир Муборак бормайман, ўзинг кетавер, дейди. Мен ваъдамни бузолмайман, кетолмайман. Шу тариқа 1949 йилгача яшадик. Шу йили Покистонга дўхтурлар керак экан, деган хабар келди. Охири кетишга қарор қилдим: мусулмон давлат, бир чеккаси Ватанга яқин.

— Мен шу юртга кетаман, — дедим Собир Муборакка.

Собир Муборак бир немисга уйланиб олган эди.

— Йўқ, — деди у, — мен бормайман. Сен боравер. Яхши бўлса мени ҳам чақирарсан.

Покистондан бир делегация келган эди. У билан 1949 йил, 36 ёшимда Покистонга келдим. Оилам йўқ, сўққабошман, Ватанимда уйланаман деб ўйлаган эдим.

Покистон Армиясида комиссиядан ўтдим. Капитан унвонида «Медикал сервис» тиббий идорасида иш бошладим. Зарур экан, инглизчани, урдучани ўргандим.

1952 йилда Собир Муборак: «Германияда қийналиб қолдим, иқтисодий танглик эзиб ташлади» деб менга хат ёзиб жўнатибди. Генерал Фаруқийнинг ҳузурига кириб, хатни кўрсатиб, уни чақириб олишни илтимос қилдим. Фаруқий ниҳоятда яхши инсон эди. Розилик берди. Собир Муборак билан Равалпиндида кўришдик. Икки ой менинг уйимда турди. 1955 йилда Туркияга кетди.

— Покистоннинг қайси шаҳарларида ишлагансиз? Ҳозир қаерда яшаяпсиз, Абдуворис ака?

—Покистоннинг Лоҳур, Карочи, Пешоварида бўлдим. Беш йил Камбалпурда ишладим. Ҳозир Исломободда яшайман.

— Энди яна бир савол: Покистондаги ватандошларимизнинг аҳволи қандай? Демоқчиманки, яшаш шароитлари, ётиш-туришлари... ўзингизнинг оилангиз ҳақида айтмадингиз ҳали.

— Покистонда мусулмонлар деярли баравар. Ватандошларнинг ҳам яшашлари ёмон эмас. Ҳамма жойда бир қолип-да: ишламаган тишламайди. Карочида Аъзам Ҳошимий дегани бор эди. «Таржумон» деган журнал чиқарар эди. У менга «Пешоварда ҳамшаҳарлар кўп» деб қолди. Шаҳзода Маҳмудбек дегани ҳам Пешоварда турар экан. Ватандошларга ғоят хизмати кўп сингган экан унинг. Худоёрхоннинг авлодларидан. Бир неча тилни билади. Мен шу кишининг синглиси Шарофатхонга уйландим.

— Келинойимиз нима юмуш билан бандлар, билсак бўладими?

— Ўзбекистонда 90 фоиз аёл ишлар экан. Бизда эса 90 фоиз аёл уй бекаси. Келинаянгиз ҳам шу. Ахир фарзанд ўстириш ҳам осон эмас ахир!

— Оилангизда неча киши бор. Абдуворис ака? Илтимос, жуда майдалашиб кетди деб ўйламанг.

— Йўқ, асло. Қизиққанингиздан кейин сўрайсиз-да. Бунинг айби йўқ. Катта ўғлим Озодбек Каримий ҳуқуқшунос, адвокат. Афғонистонда ишлайди. Иккинчи ўғлим Холидбек Покистонда, дўхтур. Кенжа ўғлим Абдулҳаким Эркин бизнесменликка ўқиган. У ҳам Покистонда ишлайди. Қизим Лоларуҳ инглиз тили мутахассиси, куёвим Носир Қодир Малик ҳарбий муҳандис, подполковник. Покистонда яшайди. Иккинчи қизим Нусратхон Каримий шу ерда, Тошкентда, мен билан.

— Яқинда узатмоқчи бўлган қизингиз шуми?

— Ҳа, ҳа! Кўп тилларни билади. Ватандошимга, ҳамшаҳримга узатаётибман.

— Абдуворис ака. Маккаи Мукаррамага Ҳаж қилганмисиз?

— 1979 йилда умра қилганман. 1981 йилда эса бутун оиламиз Ҳажга борганмиз!

— Асли қаерликсиз Абдуворис ака?

— Тошкентликман. Мана шу ерлар Ракат маҳалласига қарарди бир пайтлар. Ўрикзор кўчаси бўларди. Мен шу ерларда туғилиб ўсганман. Бобом Самиғжонбой қаҳри қаттиқ — саллоҳ бўлган, кушхонада ишлаган эдилар, лекин меҳнаткаш одам эди. Шу атрофдаги жойларнинг ҳаммаси унинг қўли билан тикланган. Ўзининг терини қайта ишлайдиган кичик корхонаси ҳам бўлар эди. Боғ-роғлари бўлган эди. Ўзим маҳалла фаолларидан эдим. Котиблик қилардим.

Отам Абдулкарим Самиғжонов билан «Водхоз» деган жойда ишчи бўлганмиз. Ўзбеклардан биринчи бўлиб ирригация олти ойлик ўқишини ҳам битирганман. Сизга қисқача айтсам, шунақа гаплар, укажон!

— Юртга, яъни Ўзбекистонга аввал ҳам келганмисиз?

— 1964 йилда келганман. Унда отам, онам Ҳажарбиби тирик эдилар. Декабрда келиб 1965 йил январида қайтиб кетдим. Шу кетганимча қайтиб келмадим. Покистонга кетаётганимда онам ҳаёт эдилар, икки ойдан кейин онам, уч йилдан кейин отам қазо қилганини эшитдим.

— Абдуворис ака, Покистонга бориб нима иш қилдингиз? Тошкентдаги таклифга кўндингизми?

— Йўқ. Ахир менга бошпана берган юртни қандай қилиб алдайман. Ростини айтиб, ахборот бердим. Улар: «Энди бизда ишлашингиз маъқул кўринмайди, истеъфо беринг», дейишди. Майор унвонида истеъфо бердим. Менга 1000 сўм нафақа тайинлашди. Бу ердаги пулга 5000 сўмга баробар келаркан...

— Ростгўй, ҳалоллигингиздан ибрат олса арзир экан, Абдуворис ака. Ўзбекистон Истиқлолга эришганини эшитганда қандай ҳолга тушдингиз?

— Мен бу хушхабарни Америкада эшитдим. Оҳ, юракларга чақин тушди. Ахир Мустақиллик асрий орзуимиз эдику! Минглаб хориждаги ўзбекларнинг армони эдику истиқлол! Лекин қалбимизнинг бир четида ҳайронлик ҳам йўқ эмас эди. Наҳотки шунчалар бақувват қизил империя уч-тўрт ойда парчаланиб, қуллик занжирлари узилиб кетди? Мустақилликка эришганимизни келиб кўриб, ишондим. Барчани шу улуғ байрамнинг бир йиллик бўлажак тантанаси ила қутлагайман!

— Абдуворис ака, Покистон билан яхши алоқалар йўлга қўйилишида Президентимиз Ислом Каримовнинг шу юртга сафари катта роль ўйнайди, шундай эмасми?

— О, бўлмасам-чи! Биз тарихимизнинг Ал Беруний, Бобур сингари нурли юлдузларини, Ўзбекистон тарихини Покистонда ўргандик. Бобур 300—400 йилча яшаган Буюк Мўғул империясини тузди. Ҳиндистонликлар ҳам, покистонликлар ҳам Бобур ҳазратни ниҳоятда муҳаббат билан қадрлайди. Бизга давлат тузиб берган улуғ зот деб ҳурмат бино этади. Ҳамиша Самарқанд, Бухоро, Тошкент сингари табаррук шаҳарлар зиёратига ошиқади.

Покистоннинг Карочидаги тайёрагоҳи, денгиз портлари Ўзбекистонга дунё билан алоқа қилишида катта ёрдам беради. Покистон ҳам Ўзбекистон билан яқин муносабатда, савдо-сотиқ, маданий алоқада бўлишдан манфаатдор. Икки ҳукмрон партия — Мусулмонлар партияси ва Халқ партиясидан қай бири юрт тепасига келмасин, барибир. Ўзбекистон билан дўстлик тушунчаси ўзгармайди. Чунки бу ният, бу иш ҳар бир покистонликнинг қалбида бор!

⊙ Абдуворис ака кўчагача бирга чиқди.

— Тошкент жуда ўзгариб кетибди, — деди у, — кўриб жуда ҳайратда қолдим. Энди Тошкент собиқ Иттифоқнинг катта шаҳри эмас. Мустақил юртимиз Ўзбекистоннинг пойтахти! Бунда катта маъно бор.

— Ўзингиз қайтмоқчимисиз Тошкентга? — сўрадим.

— Ниятим шундай. Ўғилларим ҳам доим «Ота, бизнинг Ватан — Ўзбекистон» деб айтгани айтган. Қайтиб келиш учун уй олиш керак. Қани, тўйни ўтказиб олайлик. Кейин қайтиб келиш масаласини ўйлаймиз-да, укажон. Тўйга келинг, албатта, келинг!

Мен Нусратхонга бахт тилаб, албатта тўйга келишга ваъда бериб Абдуворис ака билан хайрлашдим.

Темур УБАЙДУЛЛО.

СУРАТДА: Абдуворис Каримий (ўртада) синглиси Марҳаматхон опа (ўнгда) ва қизи Нусратхон билан.

⊙ Эртага — Ҳиндистоннинг Мустақиллик куни. Дарҳақиқат, Ҳиндистон деганда дарҳол кўз ўнгимизга иссиқ мамлакат, Деҳли, Мадрас, Ҳайдаробод, Бомбай сингари биридан-бири кўркам шаҳарлар, Мирзо Бобур авлодлари тиклаган афсонавий Тож Маҳал келади. Ҳиндистон деганда жаҳон маданияти тараққиётига ўзининг бебаҳо ҳиссасини қўшган Рабиндранат Тагор, Прем Чанд, Мулк Раж Ананд, Амрита Притам сингари қалам соҳиблари, Раж Капур номи билан ҳинд киноси тарихига абадий олтин ҳарфлар билан ёзилиб қўйилган актёрларни англаймиз. Йил сайин ҳинд кино усталари тайёрлаётган янги-янги бадиий фильмларни зўр қониқиш билан томоша қиламиз. Бугун сизга ҳикоя қилмоқчи бўлганимиз кино юлдузи Шри Деви ҳинд киносининг кейинги бўғинига мансуб машҳур артистдир.

* *Жаҳон маданияти юлдузлари*

РАҚСЛАРИ ЖУДА ЁҚАДИ

ҲИНДИСТОНДА машҳур киноактрисалар кўп, жуда кўп. Санаб саноғига етолмайсиз. Аммо бугунги кунда ўз баҳосини олаётган шундай актрисалар ҳам борки, улар билан ҳинд халқи ҳамиша фахрланади. Шуларнинг бири, шуҳрат чўққисига маҳкам ўрнашиб олган Шри Девидир. Шри Деви билан бу «шуҳрат»ларининг даромади ҳақида суҳбатлашсангиз, у мамнунлигини яширолмайди. Ҳа, у «Жаноб Ҳиндистон» фильмидаги маҳорати билан ҳаммани ҳайратга солди, айни чоқда ўзининг кинодаги фаолияти учун кенг йўл ҳам очиб олди. Актриса иштирок этган

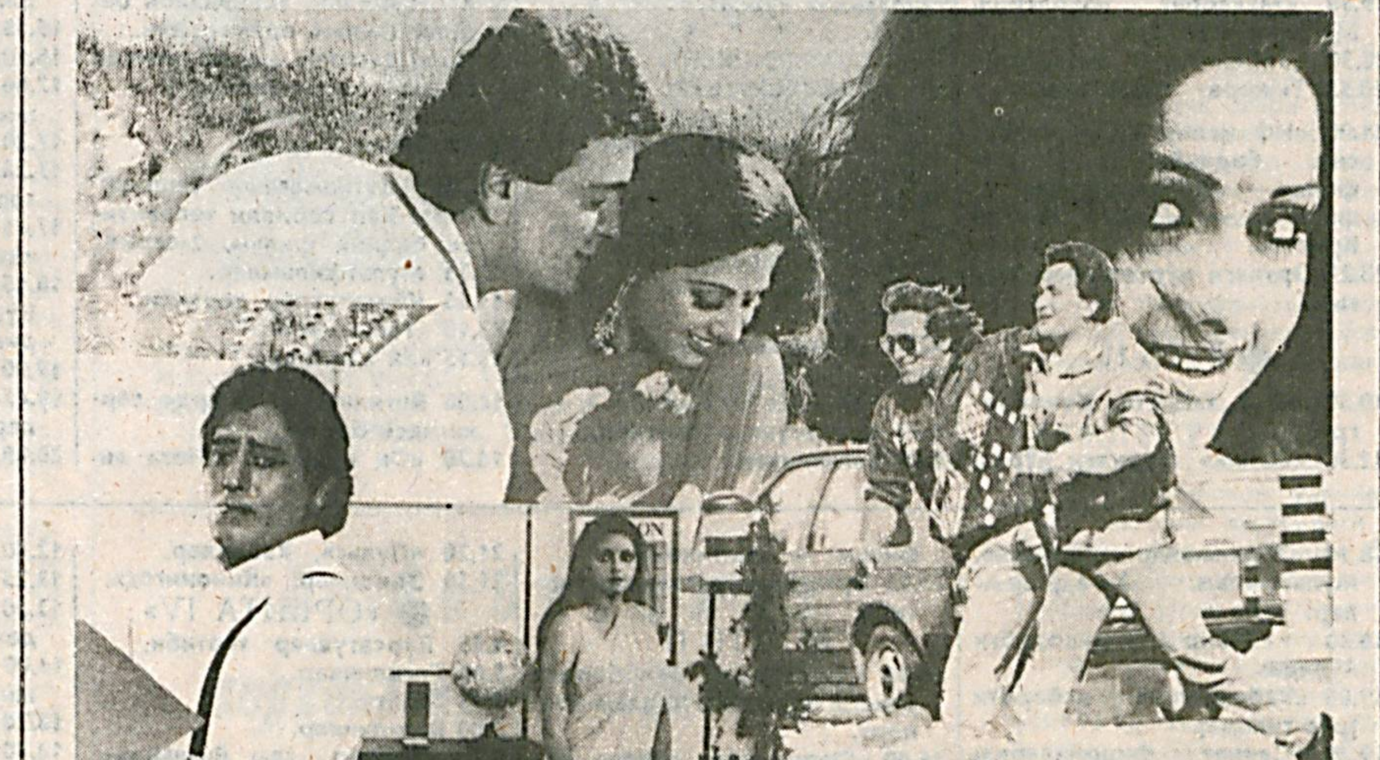

кейинги фильмлари «Нагина», «Нигоҳ», «Чандани», «Маккор» ва бошқалар кино оламидаги мавқеини янада кўтарди.

Шри Деви ҳозир «Соҳибжамол», «Ўғрилар қироли» фильмларида актёр Анил Капул билан бирга суратга тушаётган экан. Шундай бўлса-да, унинг ўз оғзидан эшитган дуруст. Чунки у қанчалик машҳур бўлмасин, барибир одамлар билан дўстона муносабатда бўлгиси, айни чоғда қалбининг тубидаги ўз сўзларини айтгиси келади:

— Ҳозир жуда ҳам бандман. Лондонга «Ламҳа», «Муаллим» ва «Соҳибжамол» фильмларида иштирок этиш учун учиб кетишим керак. Нафасимни ростлаб олишга ҳам вақтим йўқ, — дея жилмаяди суратга олиш ишлари жараёнидаги танаффус чоғида дам олаётган актриса. — Ҳар ҳолда барибир одамлар билан шунақа гаплашгим келадики, асти қўяверасиз.

— Синглингиз Латхининг турмушга чиқишига ота-онангиз қаршилик кўрсатгани ростми? Синглингиздан каттароқ бўлганингиз сабабли, аввал сизни турмушга беришмоқчимиди? Шу сабабли синглингиз уйдан қочиб кетгани ва бу можарони ўзингиз ҳал қилганингиз ҳақидаги миш-мишлар ҳақиқатга мос келадими?

— Бўлмаган гап. Ота-онам ҳеч қачон Латхининг турмуш қуришига қаршилик кўрсатишмаган. Унинг куёви яхши оилада воярга етган. Тўғри, ота-онам аввал мени турмушга беришмоқчи бўлишгани рост. Лекин, ниямаям қилардик. Латхининг жойи чиққач, ҳеч ким монелик қилмади, аксинча, яхши тўй қилиб узатиб олдик. Ҳозир синглим янги оилада бахтиёр яшаяпти, улар уйимизга тез-тез келиб туришади. Синглимни жуда-жуда соғинаман.

Ёдингизга тушдими, «Жаноб Ҳиндистон» фильмидаги образ! Ҳа, у болаларни шунақа яхши кўрадики, шунақа яхши кўрадики... Сўраманг! У ўша лаҳзадаги ҳолатда нималарни ёдга туширмайди, дейсиз!

Журналлардан бирида ёзилишича, онам Амираджлар оиласи билан қуда тутинишни ўзлари таклиф этган эмишлар, яна бир нашрда эса Амирадж ота-онам билан ўзи келишиб олгани ва мен унга турмушга чиқишим кераклиги ҳақида ёзилган. Билмадим, бу миш-мишларни ким тарқатган? Менинг онам ҳеч қачон Амираджлар оиласи билан гаплашмаганлар.

— Аксарият юлдузлар каби шахсий котибингиз ҳам бўлса керак. Сизга кимдир ёрдам берар, шундай эмасми?

— Онам. Улар ҳамма ишларимга қарашадилар. Онамни шунинг учун ҳам яхши кўраман. Кошкийди, ҳамманинг онаси ҳам менинг онамга ўхшаса. Онам мени ҳали-ҳануз эркалаб ўстирадилар. Худди мен ҳали ҳам катта бўлмагандек. Ҳа, онам масъулиятни яхши кўрадилар.

— Сиз қатнашган фильмларда қўшиқ ва рақслар кўп.

— Ҳиндлар жуда туйғун одамлардир. Қўшиқни, рақсни севадилар. Айниқса бу ерда менинг рақсларим жуда алоҳида ўрин тутади. Билмадим яна ёқсам керак-да!

— Турмушга қандай қарайсиз?

— Яқин беш йилда турмушга чиқмасам керак. Негаки бир неча фильмларим бор, буларни бир ёқлик қилмай туриб... Очиғини айтсам, менга ҳозир шуҳрат, мавқеим муҳимроқ. Турмуш қуришга вақт қаёқда дейсиз. Аммо яна бир нарсани айтиб қўяй: мен йигит танламайман. Ота-онам менга кимни лойиқ топишса, шунга турмушга чиқаман.

Бу ерда менинг машҳур актрисалигим, айтиш жоиз бўлса, «юлдуз»лигимнинг аҳамияти йўқ.

Латиф ЗАМОН тайёрлади.

СУРАТЛАРДА: Шри Деви суратга тушган ҳинд фильмларидан лавҳалар.

* *Назм чечаклари*

ҚАЛАМ

Тунлари пок маҳрамимдир, кўнглима
ардоғ қалам.
Ерга шеър битганда ўксик, кўксим этди
чоғ қалам.

Назм агар маъюслигимдан,
ҳумморлигимдан бир нишон,
Уйғотиб сидқу вафолар, руҳим этди
чоғ қалам.

Кўзларимга нурли олам, зимзиё
бўлган маҳал —
Шуълалар сочди ададсиз, кетди минг
чарчоғ қалам.

Бенасиб қолдирмаганда даврим
дардкаш ғамлари,
Қилди сўнгсиз дардларимни чорасин
ардоғ қалам.

Неки дилда чин вафо бор, унга бўлсин
то абад.
Боиси — Озод ҳаётин, айлади гулбоғ
қалам.

МАНГУЛИК

Дилбаримга содиқ — ёрлигим мангу.
Заррадай ҳижронга торлигим мангу.
Тонг елидай умрим йўқ бўлиб кетар —
Валек, севги ичра борлигим мангу.

ТАБИАТ

Қодир табиатнинг ўзи — ҳур наққош,
Ҳилолий сирғанинг заргари — Қуёш.
Ул сайёд инсоннинг домидан қўрққан —
Тоғдаги оҳунинг кўзларида ёш.

Озод КАРИМОВ.

* *Ранг-баранг олам*

⊙ Асримизнинг бошида жаҳон аҳолисини ўзининг ноёб қобилиятлари билан ажаблантирган Гарри Гудини номи барчага маълум. У мустаҳкам кишанлардан ўзини ҳеч бир калитсиз озод эта олган. Мурда каби кўмилганда ҳам ўзини ер остида яхши ҳис қилган.

СУРАТДА: Гарри Гудинига тегишли буюмлар музейларининг бирида.

ТАСС суратлари.

Саксониялик Вольфганг Хюжтал асосан янги мусиқа асбобларини яратиш билан шуғулланади. Шу билан бирга у бўш вақтларида бундан бир неча йил аввал яратилган ана шундай қадимий буюмларни кўплаб созлайди.

СУРАТДА: кўҳна буюмлар куйи янгиларидан қолишмайди.

⊙ Молдавиянинг Циново қишлоғида олиб борилган археологик ишлар бу ерда қачонлардир юксак маданиятли халқлар яшаганидан далолат беради.

СУРАТДА: қазилма намуналари.

ГЎЗАЛЛИК ЗАВҚИ

Қатра

НУРОТА тоғидан кўтарилаётган тўлин ой Тузкон кўли тепасида туриб қолди. Эндигина эса бошлаган тунги шабада қамишзорларни сирли шитирлатиб, гўё пистирмада овчи борлигидан атрофдагиларни огоҳлантирмоқчи бўлаётгандай туюлади...

Қамиш попуклари узра ой томон сузаётган мармар булут парчаларини кузатиб, ширин хаёллар билан ўтирардим. Қулоғимга ғозларнинг «ғоқ-ғоқ»лари чалингандай бўлди. Овоз келган тарафга қарадим: қамишлар орасидан сузиб чиқаётган ғозлар тўдаси кўринди. Энди тепкини босмоқчи бўлганимда ой булутлар орасига яширинди-ю, ғозлар кўринмай қолди. Яна балқиб чиққан ой ғозларни ва... улардан яна ҳам яқинроқдаги, эндигина оппоқ қанотларини ҳавода енгил-енгил силкиб қўнаётган икки оқ қушни ёритиб юборди.

Гўзаллик ва вафодорлик рамзи бўлган оқ қушлар ойдин кечада янада кўркам ва сирли кўринарди. Уларнинг ёнма-ён сузиб юриши завқимни келтириб юборди, милтиқнинг (қўшотаримнинг) тепкисини босишга эса журъат этолмадим. Мендаги овга бўлган эҳтирос: «От. фурсатни бой берма! Ғозларни қўшиб битта оқ қушни отсанг отибсан-да!» деб қистаса, виждон тилга кириб: «Тўхта! Гўзалликка қўл кўтарма!» деяётгандек бўларди...

Хавф борлигини сезмаган қушлар эса қамишлар панасига ғойиб бўлишди. Табиатнинг бундай тунги сирли манзараси билан учрашувимга кўп йиллар бўлди. Аммо ҳали-ҳали ўша ойдин кечада кўл юзида сутдек сузган оқ қушлар кўз олдимдан нари кетмайди.

Ғофур ЖЎРАЕВ.

Энг, энг, энг...

⊙ Ер юзида энг паст ҳарорат — 88,3 даража совуқ Антарктиканинг «Восток» қутб станциясида қайд қилинган.

⊙ Шимолий ярим шарда эса 71 даража совуқ Ойнакон (собиқ СССР)да бўлгани аниқланган.

⊙ Ер юзида энг юқори — 58 даража иссиқлик Ал-Азизига (Ливия) хос эканлиги маълум.

⊙ Энг юқори ҳарорат билан ва энг кучли совуқ ўртасидаги катта фарқ —104 даража Оймакон (СССР)да кузатилган.

⊙ Ер юзида йиллик ўртача энг кам миқдор —0,9 миллиметр ёғингарчилик бўлиши Чилининг Арика пунктида кузатилган.

⊙ Энг кўп миқдордаги ёғингарчилик Ҳиндистоннинг Черапунжа пунктида ёғади. XX аср бошидан буён олиб борилган кузатувларга кўра ва ерда йиллик ўртача ёғингарчилик миқдори 16305 миллиметрни (1899 йил) ташкил этган.

⊙ Дунёда энг кучли ёмғир ёғиши — 1 дақиқада 31,2 миллиметр — 1956 йил 4 июлда АҚШнинг Монтана штатида қайд қилинган.

⊙ Дунёда энг баланд бино Нью-Йорк шаҳрида жойлашган. У 110 қаватли бўлиб, баландлиги 411 метрни ташкил этади. Юқори қаватдагилар баъзан булутларни пастда кўрадилар.

⊙ Ер юзидаги энг катта орол Гренландиядадир. Унинг ер сатҳи 2 миллион 176 минг квадрат километрдир.

Абдуқаҳҳор ШУКУРОВ тайёрлаган.

Муҳаррир ўринбосари
Солиҳ ЁҚУБОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 17. VIII

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Қойилмақом Гоша». Мультфильм.
18.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар изидан».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Чолғу куйларидан концерт.
19.40 Телевизион театр. Беҳбудий. «Падаркуш».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БИР ЙИЛЛИГИГА. «Истиқлол йўли». Андижон вилояти.
21.45 «Икки дил достони». Бадиий фильм.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 Болалар учун. «Совға».
19.00 «Ассалому алайкум».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
20.25 «Билиб қўйган яхши».
20.40 «Миришкорлар».
20.55 «Сени излаб». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
21.35 «Инсон тақдири». Телеочерк.
21.55 «Лаҳза». Хабарлар.
22.05 «Ўрмон қиссаси». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
5.00 «Якунлар».
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Остонамга эртак қўниб-ди». Мультфильм.
8.30 «Марафон-15».
9.00 «Китобхона».
9.40 «Олтин изловчилар». Бадиий фильм (Румыния, Германия, Франция).
11.00 Янгиликлар.

* * *

13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Ҳордиқ чиқаринг».
14.40 «Бенони ва Роза». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия.
15.35 Мультфильм.
15.45 Болалар учун фильм. «Зверобой». 1-серия.
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 Футбол шарҳи.
17.55 «Крешчендо». Мусиқий кўрсатув.
18.10 «НЭП».
18.40 Халқаро авиация байрами.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Спорт уик-энди».
20.40 «Кутилмаган ташрифлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия («Экран»).
«Янги студия» таништиради:
21.45 «Таътил кунлари». Публицистик фильм.
23.35 «Мегамикс».
24.00 «Бомонд». Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 «Август сабоқлари».
8.35 Мульти-пульти. «Эски аксадо ҳақида эртак».
8.45 «Жаноблар-ўртоқлар».
9.00 Россиянинг телевизион театри. «Софьяни излаб». 1-қисм.
9.45 «Очиқ олам». «Донишмандлик изловчилар».
11.05 «Волчья» сайёҳлар базаси». Бадиий фильм.
12.35 «Деҳқонларга таалуқли масала».

* * *

14.50 «Бу ерда энг каттаси мен». Маҳаллий аҳамиятга молик танлов.
15.20 «Чархпалак». «Евро-диснейленд бўйлаб саёҳат».
16.20 Янгиликлар.
16.35 Ифодалаш санъати. «Тулондаги учрашув». Лилиана Кано.
16.55 Эълонлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.00 «Сезам» кўчаси.
17.30 Хабарлар.
17.45 Болалар даврасида.
18.00 «Омад».
18.30 «Манзара». Ҳужжатли фильм.
19.00 Хабарлар.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.25 «АҚШ—СССР: катта ўйин». Кўп серияли телефильм премьераси. 5-фильм — «Совуқ уруш» (1964—1980 йиллар).
20.25 «Хоҳ ишонинг...».
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.30 В. Цой. «Серқуёш кунлар».
22.30 Душанба куни детектив. «Қонундаги ўғрилар». Бадиий фильм.

Сешанба, 18. VIII

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 Футбол. Ўйингоҳлардан дараклар.
7.30 «Фитрат». Телефильм.
8.00 «Икки дил достони». Бадиий фильм.
9.35 Бувайда тумани Ўқувчилар уйи «Гулшан» ансамблининг чиқиши.
10.00 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БИР ЙИЛЛИГИГА. «Истиқлол йўли». Андижон вилояти.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Дангаса қиз». Мультфильм.
18.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ишбилармон кишилар». Телеочерк.
19.50 «Спортлото».
19.55 «Қорли тоғлар бағрида».
20.05 «Мингбулоқ — она-замин инъоми». «Ўзбектелефильм» премьераси.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ҳукумат тадбирлари.
21.30 «Танбур ноласи». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Турғун Алиматов. Видеофильм премьераси.
22.45 Футбол. Ўзбекистон миллий чемпионати. Олий лига. «Пахтакор» — «Мароқанд» (Самарқанд). «Қибрай» ўйингоҳидан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган).
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Субҳидам».
19.30 Долзарб мавзуда суҳбат.
19.55 «Азиз кишилар сиймоси».
20.50 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.
22.00 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.05 «Лимпопо».
9.35 «Темирчи-сеҳргар». Мультфильм.
9.55 «Кутилмаган ташрифлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.
11.00 Янгиликлар.

* * *

13.20 Кўрсатувлар тартиби.
13.25 «Адам Смит бойлиги дунёси».
13.55 «Ён дафтар».
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Ёшлигимизда ҳавас қилган спортчилар». Борис Шахлин.
14.40 «Бенони ва Роза». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 5-серия.
15.40 «Овчи». Мультфильм.
15.45 Болалар учун фильм. «Зверобой». 2-серия.
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Қўшнимиз — Хитой».
18.10 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.55 «Аёл театрда». Ярославль фестивали.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Кутилмагаан ташрифлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.35 «Менинг азиз кабутарларим». Телефильм.
21.55 «Рус балети юлдузлари». Кўп серияли мусиқий фильм. 5-серия.
23.00 Янгиликлар.
23.35 «Максима».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 «Мутлақо махфий».
8.45 Ишдан бўш пайтингизда. «Хонаки клуб».
9.00 Мульти-пульти. «Момақалдироқ худоси».
9.10 Россиянинг телевизион театри. «Софьяни излаб». 2-қисм.
9.55 «Ҳайвонот оламида».
10.55 «Чашмалар». «Сольвичегорск — беш асрлик шаҳар».
11.35 Кундузги сеанс. «Шиша лабиринт». Бадиий фильм.
13.15 «Деҳқонларга таалуқли масала».

* * *

14.55 Телебиржа.
15.25 Мульти-пульти. «До-ре-ми», «Агар мен дадамнинг ўрнида бўлсам». 1-фильм.
15.55 «Рост» студияси. «Т-клуби».
16.25 Янгиликлар.
16.40 Параллеллар. «Марина Цветаева — Владимир Маяковскийга».
16.55 Эълонлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.00 «Сезам» кўчаси.
17.30 Хабарлар.
17.45 Халқ рақслари.
18.00 «Серташвиш оила».
18.30 «Сув билан келган маданият». Ҳужжатли фильм.
19.00 Хабарлар.
19.20 «Қўшиқлар китоби».
20.05 «Ҳожи Орифбей».

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.00 Хабарлар.
21.20 «Россияга қараган ойна».
22.15 «Учинчи мусиқий синов».

Чоршанба, 19. VIII

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Бир умрга тенг рақс». Фильм-концерт.
7.55 «Кечмишларнинг ҳикояси бу». Бадиий фильм.
9.30 Камер куйларидан концерт.
10.00 «Фермерлар», «Музей заллари бўйлаб». Телефильмлар.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Топилмалар идораси». Мультфильм. 1—2-фильмлар.
18.30 Президент фармонлари амалда. Якка тартибда уй-жой қуриш тажрибасидан.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Адолат».
19.50 «Муҳаббат наволари». Мусиқий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Иф қалъасининг маҳбуси». Бадиий фильм. 1-фильм— «Аббат Фариа». 2-фильм — «Граф Монте-Кристо».
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 «Она табиат». Кинопрограмма.
11.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
12.20 «Чегем ҳикояси». Бадиий фильм.
13.40 «Устозларни ёд этиб». Мусиқий кўрсатув.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Спринт».
19.40 «Билим сарчашмалари».
20.20 Кичик концерт.
20.40 «Олтин сур». Бадиий фильм.
22.05 «Қизиқарли учрашувлар».

● «ОРБИТА IV»

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.50 «Довюрак қуён ҳақида эртак». Мультфильм.
10.00 «Брэйн-ринг».
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Кутилмаган ташрифлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
12.35 Мультфильмлар.
13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Оқ қушлар», «Нега энди филлар!». Мультфильмлар.
14.55 «Бенони ва Роза». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 6-серия.
15.55 Мультфильм.
16.10 «Рок-сабоқ».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Қаерга учаяпсан, Витар!». Мультфильм.
17.45 «Сиёсат» студияси кўрсатади: «Банк».
18.15 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.00 «Мавзу».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Кутилмаган ташрифлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.40 Рус қўшиқларини Т. Петрова куйлайди.
21.55 «Городецк усталари». «Манбалар» туркумидан телефильм.
22.25 «Ялта-92» эстрада қўшиқлари ёш ижрочилари VII телевизион танлови. 1-кун. Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Эълонлар.
7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Россияга қараган ойна».
8.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Коллекционер».
9.05 «Нифоқ ороллари. Япониядан қараганда». 2-кўрсатув.
9.35 «Бурда моден» таклиф этади...
10.05 «Экзотика».
11.04 «К-2» кинозали. «Хотиним кетиб қолди». Бадиий фильм.
12.35 «Деҳқонларга таалуқли масала».

* * *

14.40 «Ишбилармонлик — бу эркинликдир».
14.55 Мульти-пульти. «Олтин сўзлар».
15.05 Трансросэфир. «Танлов атрофидаги мулоҳазалар».
15.40 Христианлар учун кўрсатув.
16.10 Янгиликлар.
16.25 Парламент хабарномаси.
16.40 «Ўтган йили худди шу куни».

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.00 «Сезам» кўчаси.
17.30 Хабарлар.
17.45 Болалар даврасида.
18.00 «Поезд деразасидан кўринган манзара».
18.30 Ҳужжатли фильм.
19.00 Хабарлар.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 «АҚШ—СССР: катта ўйин». Кўп серияли телефильм премьераси. 6-фильм — «Қуёш Шарқдан кўтарилади» (1980 — 1991 йиллар).
20.35 «Аврора зарби ёки Россия метаморфозалари».
20.40 Ишдан бўш пайтингизда. «Хонаки клуб».
20.55 Эълонлар.
21.00 Хабарлар.
21.20 Экранда биринчи марта. «Оҳ, ўрдаклар...». Бадиий фильм.
22.45 «Зулматдан зиёга». Александр Шкуратов «Триллер» театрининг супер-шоу томошалари.

Пайшанба, 20. VIII

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 Футбол. Ўйингоҳлардан дараклар.
7.30 «Қалбида қуёш тафти». Телефильм.
8.05 «Ҳамқишлоқлар». Бадиий фильм.
9.30 «Сенсан севарим». Концерт.
10.05 «Бола бошидан». Мактабгача тарбия масалалари.
10.45 Иззат Султон. «Имон». Видеофильм. 1-қисм.

* * *

18.00 Янгиликларр.
18.10 «Топилмалар идораси». Мультфильм. 3—4-фильмлар.
18.30 «Бозор иқтисодиёти йўлида».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Санъат фидойилари». Мирпўлат Мирсоат ўғли.
19.50 «Мерос». Мақом тарихидан.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БИР ЙИЛЛИГИГА. «Истиқлол йўли». Навоий вилояти.
21.40 «Иф қалъасининг маҳбуси». Бадиий фильм. 3-фильм — «Интиқом».
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 «Дилафрўз Жабборова рақсга тушади». Фильм-концерт.
11.00 «Фарзандлар даври». Бадиий фильм.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Туркистон чечаклари». Ёш ижрочиларнинг концерти.
19.40 «Сиз яратган боғ».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда» кўрсатуви.
21.20 «Пульс». Хабарлар.
21.30 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.50 «Найда». Мультфильм.
10.05 «Бекинмачоқ ўйини». Телефильм премьераси (Новосибирск).
11.00 Янгиликлар.
11.20 Кўрсатувлар тартиби.
11.25 «Кутилмаган ташрифлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
12.40 «Телемикст».
13.25 «Ён дафтар».
13.30 «Бугун ва ўша пайтларда».
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Бу бўлган, бўлганди...».
14.40 «Олтин мина». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
15.45 «Болалар мусиқий клуби».
16.25 «Сиёсат» студияси намойиш этади.
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.45 Э. Рязановнинг муаллифлик кўрсатувлари. «Очиқ ҳаводаги суҳбат». 1-қисм — «Василий Аксёнов».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Тулпор учун ярим бойлик». Ҳужжатли фильм.
20.40 «Кутилмаган ташрифлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
22.05 «Ялта-92» эстрада қўшиқлари ёш ижрочилари VII телевизион танлови. 2-кун. Танаффус пайтида (23.00)— Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 «Ўзлигингни излаб».
8.45 Ишдан бўш пайтингизда. «Диққат, суратга олаяпман».
9.00 Ҳужжатли панорама. «Августнинг уч куни».
9.45 В. Степанов рус романслари ва қўшиқларини ижро этади.
10.10 «Фавқулодда ҳодиса».
10.55 Кундузги сеанс. «Тақдир тақозоси билан». Бадиий фильм.
12.35 «Деҳқонларга таалуқли масала».

* * *

14.55 «Бизнес — янги номлар».
15.10 «Сигнал».
15.25 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
16.25 Янгиликлар.
16.40 Параллеллар. «Қадимий Новгород мусиқаси».
16.55 Эълонлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.00 «Сезам» кўчаси.
17.30 Хабарлар.
17.45 «Ёшлар».
18.15 «Ислом маданият ёдгорликларда».
19.00 Хабарлар.
19.20 «Ранг ва овоз».
20.05 «Катта опа».
20.50 Манзарали фильм.
21.03 Хабарлар.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.20 Эълонлар.
21.30 «Рус балетининг умиди».
22.15 «Виват, «Россия». Оқ уйдаги митинг.
23.00 «Иркутсктелефильм» таништиради. «Нима деб атасангиз, атайверинг».

Жума, 21. VIII

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Қўшиқ айтиш — орзуим менинг».
8.00 «Кўксерик». Бадиий фильм.
9.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
10.15 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БИР ЙИЛЛИГИГА. «Истиқлол йўли». Навоий вилояти.
10.55 Иззат Султон. «Имон». Видеофильм. 2-қисм.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Энг билимдон қуён». Мультфильм.
18.30 «Кичкинтой» студияси. «Висола қиз ўйнасин».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Тил—маданият кўзгуси».
19.50 «Муқимий лирикаси». Мусиқий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ҳукумат тадбирлари.
21.30 «Санъат усталари». Обид Жалилов.
22.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 «Болалар — бизнинг келажагимиз». Кинопрограмма.
11.30 «Шарқ дурдоналари».
12.30 «Меҳрибонлик». Бадиий фильм.

* * *

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

18.05 «Пират лақабли кучукнинг ёзишмалари». Мультфильм.
18.15 «Қумдаги этюдлар». Телефильм.
18.30 «Ала-Тоо».
18.50 «Биринчи байлык —ден соолук».
19.20 Телефильм.
19.55 «Сен суйгон обон». Ш. Кемелгазиева.
20.30 «Ала-Тоо».
20.50 «Назар».

● «ОРБИТА IV»

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.05 Э. Рязановнинг муаллифлик кўрсатувлари. «Очиқ ҳаводаги суҳбат». 1-қисм — «Василий Аксёнов».
10.05 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.00 Янгиликлар.
11.20 Кўрсатувлар тартиби.
11.25 «Кутилмаган ташрифлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
12.50 Мультфильм.
13.15 «Бридж».
13.40 «Бизнес-класс».
13.55 «Ён дафтар».
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Мусиқа шинавандасига совға». Ирина Архипованинг мусиқий меҳмонхонаси. 2-кўрсатув.
14.55 «Олтин мина». Телевизион бадиий фильм. 3-серия.
16.00 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
16.40 «Никита Кожемяка». Мультфильм.
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 М. Пятницкий номли Давлат академик рус халқ хорининг концерти.
18.10 «Инжиқ малика». Мультфильм.
18.30 «Инсон ва қонун».
19.10 «ТВ-Нева: Ким биз билан!».
19.20 «Қора кўркам от саргузаштлари». Болалар учун кўп серияли телефильм премьераси. 6-серия.
19.45 Хайрли тун кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Тунги альбом». К. Некрасова.
«ВИД» таништиради:
20.50 «Мўъжизалар майдони».
21.45 «Ҳордиқ чиқаринг».
22.00 Сиёсий бюро. «Дераза ортида август». Телевизион ҳужжатли-публицистик фильм премьераси.
23.45 «Бўрон қуши сояси». Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Эълонлар.
7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Нота бене» студияси.
8.35 «Узун сочли гўзал Варвара». Бадиий фильм.
10.00 «Волга бўйлаб».
10.25 «М-трест».
10.40 «Мариин театри Метрополитен-операда».
11.20 «Агар сиз...».
11.50 «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 66-серия.
12.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».

* * *

15.25 Телебиржа.
15.55 «Терминал».
16.25 Янгиликлар.
16.40 «Танаффус».
16.55 Эълонлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.00 «Сезам» кўчаси.
17.30 Хабарлар.
17.45 Халқ рақслари.
18.00 «Биз ўзимизга ўхшаймиз». Видеофильм.
18.30 «Олтойликлар». Ҳужжатли фильм.
19.00 Хабарлар.
19.20 Концерт.
20.00 «Елгизлар». Видеофильм.
21.02 Хабарлар.
21.20 «Ҳафта сўнгида». Дам олиш кўрсатуви.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.55 Россия концерт арбоблари уюшмаси таништирилади.

Шанба, 22. VIII

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Охирги икки». Бадиий фильм.
9.05 Спорт кўрсатувлари: 1. Ёш полвонлар мактаби. 2. «Шоҳруҳ» клуби.
9.55 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Омад».
10.55 «Иқтисодий ҳамкорлик йўлида».
11.25 Ялла ва лапарлар.
11.55 «Экран зийнати». Кинокўрсатув.
13.45 «Олий таълим — янгиланиш йўлида».
14.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Иш билганга — минг танга».
15.15 У. Умарбеков. «Қиёмат қарз». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.

* * *

18.00 «Бахтли Григорий» Мультфильм.
18.15 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).

*

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БИР ЙИЛЛИГИГА

19.20 «Ўзбекистон — Ватаним маним». Мушоира.
19.50 «Кино жавонидан».

*

20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БИР ЙИЛЛИГИГА. «Истиқлол йўли». Наманган вилояти.
21.40 «Тоҳир ва Зуҳра». Бадиий фильм.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

11.00 Янгиликлар.
11.10 «Яшил ороллардаги саргузаштлар». Болалар учун телевизион бадиий фильм.
12.10 Спорт кўрсатуви.
12.55 «Оба дурмуши».

* * *

17.05 Туркманистон ва Ўзбекистон халқ артисти Б. Ҳамдамов куйлайди.
17.35 «Ватан посбони».
18.20 А. Бугаев. «Мен кетиш учун келдим». Телепостановка.
19.00 «Едиген». Адабий кўрсатув.
20.00 Янгиликлар (рус тилида).
20.15 «Осиё овози». Концерт.
20.45 «Кичкинтойлар сизлар учун».
21.00 «Ватан». Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Мустақиллик. У қандай бошланди!».
22.20 «Ўғил». Бадиий фильм.
23.35 Янгиликлар.

● «ОРБИТА IV»

5.50 Кўрсатувлар тартиби.
5.55 «Ишбилармон кишининг шанба тонги».
6.55 Янгиликлар.
7.45 Спорт ҳамма учун.
8.15 «Мусиқий чолғу асбоблари ва уларнинг тарихи». Кўп серияли илмий-оммабоп фильм премьераси. 11-серия — «Испан гитараси».
8.45 «Қандай қилиб муваффақиятга эришиш мумкин!».
9.00 «Труба» радиоси. Дам олиш кўрсатуви.
9.30 «Марказ».
10.10 «Хўжа Насриддин». Мультфильм. 1 ва 2-сериялар.
10.30 Муҳофаза ёрлиғи. «Ёз ўртасидаги гуллар».
11.00 «Авиакосмик салон».
11.15 «Мусиқий дўкон».
11.45 «Диққат: ёшларнинг Х...».
12.05 «Ўз-ўзинга мадад бер».
12.35 «Янгра, гармонь».
13.30 «Илҳом манбалари».
14.00 Янгиликлар.
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Парадиз-коктейль».
15.35 «Тулки, айиқ ва кажавали мотоцикл». Мультфильм
15.45 «Зазеркалье». «Қирол Дроздовик». Бадиий фильм (ЧСФР, ГФР).
17.15 «Раневскаяни эслаб». Телефильм премьераси. 1-фильм.
18.10 «Ёнотлар». Кўп серияли мультфильм.
18.35 «Жаноби олийлари». Телевизион бадиий фильм премьераси («Экран»).
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Ялта-92» эстрада қўшиқлари ёш ижрочилари VII телевизион танлови. 3-кун.
23.00 Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 «Иркутсктелефильм» таништиради: «Юрий Панов ва унинг умиди».
7.50 «Гувоҳлар ҳузурида юзма-юз». Катта В. Пресняков ва кичик В. Пресняков.
8.35 «Макон».

*

9.05—14.15
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

*

14.15 «Винил чангалзорлари».
14.45 «Волга бўйлаб».
15.10 Спорт олами «Жиллетт» фирмаси нигоҳи билан.
15.40 «Оқ қарға».
16.25 «Мегаполис».
16.55 Эълонлар.
17.00 Хабарлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.30 Хабарлар.
17.45 Концерт.
18.15 «Инсоният бойлиги». Видеофильм.
19.00 Хабарлар.
19.20 Манзарали фильм.
19.30 «Тоғ сўқмоқларида». Ҳужжатли фильм.
20.00 Ҳафта шарҳи.
20.15 «Биз билан рақсга тушинг».
20.40 «Бизнинг уйда».
20.55 Манзарали фильм.
21.02 Хабарлар.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.20 «Моррисвиль қасрининг шарпаси». Бадиий фильм.

Якшанба, 23. VIII

● ЎзТВ I

7.00 «Субҳидам».

*

8.00 «Туркистон» ахбороти.
8.30 «Давроннинг бошидан кечирганлари». Бадиий фильм.
9.35 «Ўзбекистон спорти».
10.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ватанпарвар».
10.55 «Тадбиркорлар ҳузурида».
11.10 «Учар ковуш». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
12.00 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси Д. Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
12.30 «Буюк ипак йўли», «Шифобахш ўсимликлар атрофимизда». Телефильмлар.
13.10 «Ягона оилада».
Тижорат кўрсатуви
13.50 «Истиқбол сари». Қашқадарё вилоятидан.

* * *

16.55 Футбол. Осиё кубоги. Ўзбекистон — Қирғизистон терма жамоалари. «Пахтакор» Марказий ўйингоҳидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида —«Ўзбекистон» телевизион киножурнали.
18.50 «Скрипка чалишни орзу қилган паҳлавон». Мультфильм.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
19.55 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Шарқ бозори». Марғилон халқ театрининг дам олиш дастури.
21.35 «Фаввора». Бадиий фильм.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

8.05—11.00 Қирғизистон телевидениесининг болалар студияси кўрсатади. Программада: «Бобок сенин жомогун», «Сизлар биласизми!», «Ачик конул балдарбиз», бадиий фильм.

* * *

18.05 «Вася Куролесовнинг саргузаштлари». Мультфильм.
18.30 «Ала-Тоо».
18.50 «Киргиздардин буткул дуйнолук курултайина карата». «Эл дуйносу».
19.50 Ж. Саалаев. «Бешик туйи». Телепостановка.
20.35 «Бариш Манчо ирдайт» (Туркия).

● «ОРБИТА IV»

5.20 Кўрсатувлар тартиби.
5.25 «Руҳни чиниқтириш».
6.25 Ритмик гимнастика.
6.55 Янгиликлар.
7.40 «Спортлото» тиражи.
7.55 «Эрта саҳарлаб».
8.35 «Ҳамма нарса бўлиши мумкин».
9.05 «Тонг юлдузи».
9.55 «Пи» белгиси билан.
10.45 «Саёҳатчилар клуби».
11.35 «Янги авлод танлайди».
12.25 «Берлин. Эпсиз мақолалар».

«КТВ-1 ҳамда Франс интернациональ канали» таништиради

13.00 «Ёввойи табиат қўриқхоналари» туркумидан телефильм премьераси. 12-серия.
13.30 «Марк ва Софи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 12-фильм.

*

14.00 Янгиликлар.
14.15 Кўрсатувлар тартиби.
14.20 «Кел, алмашамиз». Мультфильм.
14.30 «Фондаги сурат». Л Зикина.
15.10 «Уолт Дисней таништиради...».
16.00 «Ҳеч нарса ҳақида репортаж».
16.20 «Останкино» халқаро телерадиокомпанияси «Биз» программасини таништиради.
17.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
17.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Раневскаяни эслаб». Телефильм премьераси. 2-фильм.
19.20 «Олтин Европа» фестивали.
19.50 «Чап оёққа ўн еттита этик». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия — «Бир» (М. Горький номли киностудия, «Рапид» киностудияси).
21.00 «Якунлар».
21.45 «Телелоция».
22.00 «Муслим Магомаев ҳузурида меҳмонда». Танаффус пайтида (23.00) —Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 «Аждаҳони бартараф қил».
8.00 Фольклор.

*

8.30—11.30
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

*

11.30 «Иккинчи жаҳон уруши болалари — тинчлик, ҳамжиҳатлик ва мурувват учун». Сталинград жангининг 50 йиллигига бағишланган халқаро телемарафони.
12.00 «Мансаб». Ишбилармон кишилар танловининг иккинчи ярим финали.
13.00 Эълонлар.
13.05 Театр сафари. «Санкт-Петербург «Тўртинчи девор» театри. 1 ва 2-қисмлар.
15.00 Хабарлар.
15.20 «А» кўрсатуви.
16.20 Мульти-пульти. «Ғаройиб олма».
16.30 «Иккинчи жаҳон уруши болалари — тинчлик, ҳамжиҳатлик ва мурувват учун». Сталинград жангининг 50 йиллигига бағишланган халқаро телемарафони.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.30 Хабарлар.
17.45 «Юзма-юз». Видеофильм.
18.30 «Денгиз юмушлари». Ҳужжатли фильм.
19.00 Хабарлар.
19.20 Манзарали фильм.
19.30 Мусиқа оқшоми.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.00 «Иккинчи жаҳон уруши болалари — тинчлик, ҳамжиҳатлик ва мурувват учун» Сталинград жангининг 50 йиллигига бағишланган халқаро телемарафони. (Танаффус пайтида — Эълонлар, Хабарлар).
23.00 Россиянинг телевизион театри. М. Булгаков. «Беҳосият тухумлар».

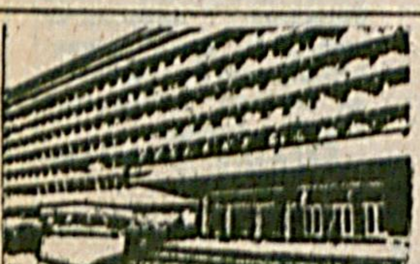

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ:
700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР:
қабулхона — 32-53-76,
хатлар — 33-29-70, 32-53-79;
эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

Нашр кўрсаткичи 64690 • Босмага бериш вақти 11.30. • Босмага берилди. 10.55. • Буюртма Г—286 • 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.